

Vpl. Pyhäjärvi

Maanantai 16. joulukuuta 2013

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 12 58. vuosikerta

Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki jouluaaton kynttilämeren valaistuksessa

Kuva Hyvinkäältä: Kari Uusitalo.

Lahnavalkaman lapset juurillaan

Seitsenvuotias Pilvi Pruuki oli kesäisen kotiseutumatkan kuopus, kun perheen sukulaisia ja tuttaviamatkasi juurille Lahnavalkamaan. SIVU 6.

Tampereen kerholla taas iloiset pikkujoulut

Seija Lintula ja Hannu Luukkanen saivat pikkujouluissa merkkipäiväonnittelut Tampereen kerhoalaisilta. SIVU 7.

Sotaorvon 1943 joululahja

Pekka Laulajainen löysi kesämökillä komeroita penkoessa vanhan joululahjansa vuosien takaa. Mikä on viltin tarina? SIVU 4.

16. joulukuuta 2013

Vilkas toiminnan vuosi 2013

Vuosi lähenee loppuaan ja on mieluisaa muistella mennyttä vuotta ja sen tapahtumia. Säätiömme tehtävä on vaalia pyhäjärveläisyyttä ja toimittaa Vpl. Pyhäjärvi-lehteä, joka on lukijoilleen tärkeä tiedon välittäjä. Tämän vuoden lehtiä silmäillessä palautuvat mieleen monet tapahtumat ja asiat, joissa olemme olleet mukana. Säätiömme hallintoneuvosto kokoontui maaliskuussa käsittelemään ja päättämään sääntömääräisistä asioistaan, joihin kuuluu mm. toimintasuunnitelman hyväksyminen. Menemättä sen yksityiskohtiin totean mm. apurahojen myöntämisen opiskelijoille ja Pyhäjärvi-juhlien järjestämisen yhdessä Hämeenkyrön Karjalaseuran kanssa. Seuraavien juhlien valmistelut ovat jo käynnistyneet Ikaalisissa.

Yhteistyö on jatkunut Suvannon Seudun pitäjätöiden kanssa kahdesti vuodessa kokoontumisena ja seminaariin osallistumisena marraskuussa. Vpl. Pyhäjärvi-seuran kanssa on pidetty yhteyttä tänäkin vuonna. Sukututkimusta ja sukuseuratoimintaa on kannustettu eri tavoin ja toiminta onkin laajentunut. Säätiömme on jäsenenä Karjalan Liitossa ja Karjalaisessa Nuorisoliitossa kannattajajäsenenä. Säätiöseminaarissa meillä on ollut edustus paikalla. Olemme osallistuneet Porin kesäjuhlien järjestelyihin ja Liiton tilaisuuksiin sekä toiminta-alueemme piirien toimintaan vuoden aikana.

Lisäksi päätimme edellisellä kotiseudulla olevan sankarihauta-alueen aidan uusimisesta, joka toteutettiin talkoomatkana elokuun alussa. Yhteyttä on pidetty entisen kotiseudun paikallisviranomaisiin viimeksi lokakuussa käynnin yhteydessä. Samalla on käyty tervehtimässä Käkisalmen Museon henkilökuntaa ja vaihdettu kuulumisia heidän kanssaan. Musakan Lomarannan 20-vuotinen toiminta ja hyvä yhteistyö on huomioitu elokuun talkoomatkan yhteydessä. Yhteistyö Sastamalan seudun Museon kanssa jatkuu taas heidän uudelleen järjestelyjen jälkeen.

Säätiön hallitus on pitänyt kuusi kokousta vuoden aikana. Niissä on käsitelty moninaisia ajankohtaisia asioita jotka liittyvät menneeseen, nykyisyyteen ja tulevaisuuteen. Kaikissa kokouksissa on asialistalla ollut myös Vpl. Pyhäjärvi-lehden asioita. Uudet adressit on saatu myyntiin kesän aikana ja ne ovat saaneet hyvän vastaanoton. Kuten huomaatte, paljon on yhdessä saatu aikaan, mutta yhteistä työsarkaa riittää tulevillekin vuosille.

Mutta kaiken kiireen ja tohinan keskellä joulupalot ovat syttyneet ja on aika valmistautua joulun viettoon. Mietimme tykönämme, miten asiat saataisiin järjestymään ja hoidettua ajallaan. Maamme kouluissa valmistaudutaan lukukauden päätökseen, jotta kaivattu joululoma vihdoinkin koittaisi. Naisväki varustautuu pöydänantimin, jotta kaikille riittäisi jouluna jotakin parempaa ja enemmän. Joulukuusen haku on yleensä miesten puuhaa, mutta sen koristeluun osallistuu usein koko talon väki. Linnuille laitetaan lintulauta jyvineen tai kauralyhde saataville. Tämä kaikki on meille peräti tuttua puuhaa joulun edellä. Kaukanakin asuvat perheenjäsenet haluavat yleensä jouluksi kotiin. Oven avautuessa ja sisään käydessä, mikä ilo odottaakaan tulijaa. Kotiväki ja leivonnaisten tuoksu sekä se sanoin kuvaamaton tunnelma, joka palautuu mieleemme vuosien takaa lapsuuden joulusta. Mutta joulun odotukset ja valmistelut voivat olla toisenlaisiakin. Perheenjäsen, sukulainen, naapuri, työtoveri tai tuttava on sairastunut tai poistunut joukostamme. Se pysähdyttää meitä miettimään, miksi joulut voivat olla niin erilaisia. Pimenevässä illassa syttyvät kynttilät läheistemme haudoilla merkiksi siitä, että emme ole heitä unohtaneet, vaikka aika ja välimatkat saattavat olla hyvinkin pitkiä. Kynttilän liekki valaisee, lämmittää ja yhdistää meitä tällä kauniilla tavalla.

Hyvät lehtemme lukijat! Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön ja omasta puolestani haluan kiittää teitä kaikkia hyvästä yhteistyöstä kuluneen vuoden aikana. Toivotan kaikille rauhallista joulua ja menestystä vuodelle 2014.

YRJÖ S. KAASALAINEN
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
hallituksen puheenjohtaja

Suvannon seudun sukututkimuspiirin kuulumisia

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontui 30 henkilön voimin 23. marraskuuta 2013 Karjalatalolla keskustelemaan ja saamaan uutta tietoa sukututkimuksista ja niiden edelleen kehittämistä.

Kokouksessa saimme palautteen Karjalatalolla 9. marraskuuta 2013 järjestetystä Perhe- ja suku -tapahtumasta, joka oli saanut suuren suosion. Kiinnostuksen kohteena olivat mm. sukututkimusaiheet luennot ja Perhe ja suku sodan varjossa -seminaari.

Ilmi Pesonen esitteli kirjauutuuden Metsäpirtin Saaroinen - Elämää Laatokan äärellä. Esipuheessaan Pesonen toteaa: "Paljon puusikkaa on ehtinyt kasvaa talojen raunioille. Paljon muistoja on ehtinyt sammua evakkomatalla. Mutta Laatokka-meren myrsky myllertää kuohupäinä edelleen Saunasaareissa aallon-

murtajan yli ja sen pauhu kantautuu halki kyläaukean kuten silloin ennen." Peltosen korosti, että kyläkirjaan ei sisälly talojen asukashistoriaa, vaan "tavoitteena on ollut kerätä ja tallentaa tuokioita Saaroisten elämästä ja näin avata ikkuna menneeseen myös heille, jotka eivät ole sitä kokeneet."

Sukututkimuspiirissä keskusteltiin vilkkaasti siitä, miten saamme "helmet esiin". Tavoitteena on kirjallisessa tuotannossa kuin vastaisuudessa myös kokouksissamme tuoda esiin erilaisuutta ja parhaita käytäntöjä, joista yhdessä sovelletuna saisimme uudistusta sukututkimuksiin ja perinteen tallennukseen. Siinäpä on haastetta itse kullekin. Kaavoihin kangistumista on liikaa, nyt tarvitaan enemmän joustoa tekoihin.

Mikkelin maakunta-arkiston salat nousivat myös pöydälle. Pidettiin Mikkelissä vast'ikää, 1.10.2013, maakunta-arkistoseminaari.

Yleisesti todettiin, että arkiston historiakirjojen ohella arkistossa on hyödyllistä luokasta, mitä kuntien arkistot pitävät sisällään. Siitä aineistosta saattaisi löytyä monta tärppiä omaan sukututkimukseen.

Osmo Tuokko teki selkoa, missä vaiheessa kirja-projektimme "Ennen, aikana ja jälkeen 1918" on. Odotukset ovat jo korkealla. Vastuu kirja-toimikunnalla kasvaa, sillä ensimmäiset taloudellisen tuen antajista ovat jo ilmoittautuneet sitoutumisestaan.

Tavoitteemme on, että vuoden kuluttua saamme pitää käsissämme kirjaa, joka kertoo kootusti aiemmin vaietusta ajanjaksoista erityisesti Suvannon seudul-

la. Jo tässä vaiheessa voimme todeta, että vuorovaihtus tuolla seudulla pitäjien kesken ja Pietarin suuntaan oli vilkasta.

Kokouksen lopuksi käsitelimme vaihtovaihtoa sukututkimuspiirin vetoryhmässä. Pyhäjärveläisten edustaja **Kauko Hinkkanen** luopuu vetoryhmän jäsenyydestä ja hänen tilalleen tulee 1.1.2014 lähtien **Esko Simonen**.

Olemme oppineet tuntemaan Simosen jo entuudestaan tämän lehden lukijoina hänen ansiokkaista kartta-artikkeleistaan ja Elämää edestakaisin -kirjan toisena toimittajana. - Onnittelemme Eskolle!

Vetoryhmässä pyhäjärveläisten varajäsenenä jatkaa

KAUKO
HINKKANEN

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö on saanut testamenttilahjoituksen

Vappu Nikkanen s. 1.5.1919 ja kuollut 27.8.2013 Sastamalan Vammalassa, oli määrännyt viimeisenä tahtonaan, että osa hänen varoistaan menee Säätiölle.

Kiitollisin ja nöyryn mielin otamme tämän lahjoituksen vastaan. Tämä kertoo kotiseuturakkaudesta ja myös siitä, että Säätiön tekemää työtä arvostetaan ja siihen luotetaan.

Säätiö on perustanut Vappu Nikkanen nimeä kantavan rahaston, josta jaetaan varoja säädekirjan mukaisesti.

Kuka oli Vappu Nikkanen?

Pyhäkylän kirjasta "Kaunistaa Vpl Pyhäjärveä" löytyy suoraan lainattuna seuraavat tiedot: "Antti ja Katri Pitkänen Marttila R:o 8:23.

Pitkänen talo on väärentämätöntä pyhäjärveläistä tyyppiä. Kaksine tupineen, eteisineen ja peräkamareineen ja väriltäänkin harmaana. Navettarakennukset olivat tien toisella puolella.

Pitkäset on Pyhäjärvellä tunnettu jo 1500-luvun lopulla.

Marttilan Antti: Antti Pitkänen s. 1883 Pyhäjärvi, k. 1947 Tyrvää. Katri Pitkänen omaa sukua **Kokko** s. 1890 Pyhäjärvi k. 1968 Tyrvää. Esikoinen **Martti** kuoli 15-vuotiaana Pyhäjärvellä. Tyttäret Vappu s. 1919 ja **Martta** s. 1921. Antti sai tilan haltuunsa

kohta 1910 jälkeen. Pieni tila ei kuitenkaan yksinään elättänyt.

Tilanhoidon ohella Antti teki mm. hevostöitä naapureille ja muillekin apua tarvitseville. Myös postia kuljetti Pyhäjärven asemalta Sortanlahteen useina vuosina. Silloin joutui Sortanlahdessa yöpymään. Antti tunnettiin myös erittäin hyvänä kuoromiehenä.

Katri puolestaan piti kodin siistinä, hoiti lapset, joutui myös peltotöihin ja autteli naapureita pitojen sekä muiden kiireiden aikana.

Evakkoon Alavuden kautta Tyrvälle, josta tontti kasvimaaksi, jota vuoden viljelivät. Takaisin Pyhäkylään ja uudestaan Pyrkönmäen kautta Tyrvälle.

Uuden kodin rakensivat kauppalan rajalle, naapureina mm. Pusan Ilmari, Tauno Pärssinen, Olga Tomperi ja Aino Pulakka. Siinä Katri Antin kuoltua vietti eläkepäiväänsä.

Vappu Nikkanen omaa sukua Pitkänen s. 1919 Pyhäjärvi. Puoliso 1950-1995 **Eévert Nikkanen**, varastonhoitaja. Vappu teki lapsena ja nuorena kotitöitä, oli mukana lottatyössä, lauloi kirkkokuorossa ja autteli joskus naapureita.

Syksyllä 1939 Vappu sai komennuksen Pyhäjärven puhelinkeskukseen, joka muuttui sotilaskeskukseksi ja siirtyi sodan sytyttyä korsoon.

Vappu ja **Irja Ruusu** olivat viimeiset lotat, jotka poistui sodan loputtua Kokkolinnan läheltä kor-

Marttilan Antin perhe joskus ennen talvisotaa. Istumassa Antti Pitkänen ja vaimonsa Katri o.s. Nissilä. Tyttäret vas. Vappu ja Martta. Kuva kirjasta Kaunistaa Vpl Pyhäjärveä, osa II Juurillaan ja maailmalla.

susta, jossa oli puhelinkeskus. Parikkalasta pääsivät siviiliin.

Vanhempien mukana Alavuden ja Tyrvään kautta takaisin Pyhäkylään. Siellä ensin Kalmpolven ilma-valvonta-tornissa valvonta-tehtävissä. Sitten siirto Käkisalmeen Ilmapuolustusalueen keskukseen. Työmatkalla loukkasi polvensa. Kenttäsaaralan kautta Jyväskylään Sotilassaaralaan. Aikanaan muutto Tyrvälle. Työpaikan sai Vammalasta Asevarikko 3:sta, josta jäi eläkkeelle 1979.

Vappu asuu Vammalan keskustassa kerrostaloasunnossa, ei perillisiä."

Vammalan Luther-talossa oli 17.11.2013 Vappu Nikkanen muistoseurat, joka oli kaikille avoin tilai-

suus. Ystävät muistelivat Vappua ja yhdessä laulettiin Siionin Kanteleen lauluja kahvitarjoilun lomassa.

Ikkunalla kukki vielä koamesti Vapun kodista tuotu punainen pelargonia, joka muistutti siitä, että Vappu ei ollut kauan terveyskeskuspotilaana.

Muisteluissa kävi esiin mm. Vapun aktiivinen elämänsä ja rakkaus kotiseutuun Karjalassa.

Luther-talo oli tullut hänelle myös tärkeäksi ja hän oli kiinnostunut loppuun saakka sen tapahtumista.

Kiitos mieleen painuneesta muistelutilaisuudesta sen järjestäjille.

Mukana olleena

PIRJO KIIALA
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies

Salla Virtanen väitteli tohtoriksi

Filosofian maisteri **Salla Virtanen**, 33 v, on väitellyt tohtoriksi elokuussa 2013 Jyväskylän yliopistossa. Salla sai aikanaan Pyhäjärvi-Säätiön hallinnoimista rahastoista stipendin ja ker-
too nyt kuulumisiaan.

Salla kuuluu Pyhäjärven Kukkojen sukuun; sukutaulua Y 22.4. Hän on **Lauri** ja **Irene Kukon** tyttären, **Sinikka Virtasen**, tytär.

FM Salla Virtasen solu- ja molekyylibiologian väitöskirjan "Virtualscreening: Development of a novel structure-based method" (Virtuaaliseulonta; uuden rakennepohjaisen menetelmän kehitys) tarkastustilaisuus pidettiin Jyväskylän yliopistossa 24.8.2013. Vastaväittäjänä professori **Jari Yli-Kauhaluoma** (Helsingin yliopisto) ja kustoksena dosentti **Olli Pentikäinen** (Jyväskylän yliopisto).

FM Salla Virtanen on väitöskirjassaan kehittänyt uudenlaisen menetelmän lääkemolekyylien virtuaaliseulontaan. Molekyylien virtuaaliseulonta on nykyään tärkeässä roolissa, kun etsitään uusia lääkekandidaatteja kohdeproteiineille. Virtuaaliseulonta mahdollistaa suurien molekyyli tietokantojen seulomisen tietokoneiden avulla, joten kalliit ja aikaavievät biokemialliset testit voidaan kohdistaa vain pieneen osaan todennäköisimmän sitoutuvia molekyyliä, ja näin lääke-

Salla Virtanen. Kuva: Tommi Hakala.

kandidaattien löytämistä voidaan tehostaa.

– Nykyään käytössä olevat virtuaaliseulontamenetelmät voidaan jakaa kahteen ryhmään: ligandipohjaisiin ja proteiinin rakennepohjaisiin menetelmiin. Ligandipohjaisissa menetelmissä käytetään hyväksi jo tunnettujen kohdeproteiinien sitoutuvien molekyylien rakenteita ja etsitään samankaltaisia molekyyliä. Proteiinin rakennepohjaisissa menetelmissä sen sijaan vaaditaan tietoa kohdeproteiinin rakenteesta ja näin ollen etsitään molekyyliä, jotka sitoutuisivat proteiinin sitoutumiskohtaan. Menetelmissä on kuitenkin omat haasteensa. Ligandi-

pohjaisilla menetelmillä löydetään usein hyvin samankaltaisia molekyyliä kuin jo tunnetut sitoutuvat molekyylit, mikä ei usein ole toivottavaa, kun halutaan löytää erilaisia lääkeaihoita. Rakennepohjaisissa menetelmissä sen sijaan joudutaan luottamaan epätarkkoihin pisteytysfunktioihin, joiden vuoksi tuloksissa on usein väärin positiiviseksi identifioituja molekyyliä, summaa Salla Virtanen.

Virtanen on tutkimuksessaan kehittänyt uudenlaisen virtuaaliseulontamenetelmän, jossa käytetään hyödyksi kohdeproteiinin ligandin sitomiskohdan muotoa ja kemiallisia ominaisuuksia.

– Menetelmässä proteiinin sitoutumistaskusta muodostetaan negatiivinen kuva, ja tätä sitoutumistaskun mallia voidaan käyttää uusien lääkekandidaattien etsintään. Menetelmän etuina ovat sen nopeus sekä riippumattomuus jo tunnetuista sitoutuvista molekyyleistä, joten menetelmän avulla on mahdollista löytää rakenteeltaan täysin uudenlaisia sitoutuvia molekyyliä. Tulosten perusteella tällä menetelmällä voidaan saavuttaa usein parempia tai samankaltaisia virtuaaliseulontatuloksia verrattuna perinteisiin ligandipohjaisiin ja rakennepohjaisiin menetelmiin, ja siten se voi tarjota vaihtoehdon tehokkaaseen virtuaaliseulontaan perinteisesti käytettyjen menetelmien sijaan.

Salla Virtanen kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1999 Jämsänkosken lukiosta. Filosofian maisteriksi hän valmistui vuonna 2008 Jyväskylän yliopistosta.

Vuodesta 2008 hän on toiminut tohtorikoulutettavana Jyväskylän yliopistossa bio- ja ympäristötieteiden laitoksella.

Väitöstutkimukseen hän sai rahoitusta DDGS-tutkijakoulusta (Drug Discovery Graduate School), Emil Aaltosen säätiöltä ja Orion-Farmos Tutkimussäätiöltä. Väitöksessä hyödynnettiin CSC – Tieteen tietotekniikan keskuksen la-
kennallisia resursseja.

Tapio Laamanen oikeusministeriön talousjohtajaksi

Valtioneuvosto on nimittänyt oikeusministeriön talousjohtajaksi valtiotieteen maisteri **Tapio Laamasen**. Hän aloitti virassa joulukuun alusta.

Tapio Laamanen on viimeksi toiminut kaupallisen neuvoksena työ- ja elinkeinoministeriön työelämä- ja markkinaosastolla. Tätä ennen hän on työskennellyt neuvottelevana virkamiehenä mm. työ- ja elinkeinoministeriön konserniohjausyksikössä sekä aiemmin kauppa- ja teollisuusministeriössä. Hän on työskennellyt pitkään myös kauppa- ja teollisuusministeriön talousyksikössä eri tehtävissä.

Oikeusministeriössä talousyksikkö vastaa hallinnonalan talousarvion valmistelusta ja toteutumisen seurannasta, tulosohjausprosessista, toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelusta, hallinnonalan hankintatoimen ohjauksesta ja kehittämisestä sekä seuranta- ja raportointimenettelyistä. Lisäksi yksikkö kehittää johtamista ja suunnittelua tukevaa talousraportointia ja sen ohjausta. Talousyksikkö vastaa myös hallinnonalan palvelukeskuksen tulosohjauksesta.

Tapio Laamanen on **Torsti Laamasen** pojanpoika. Vuonna 1917 syntynyt pappansa oli kotoisin Pyhäjärven Porsaanmäeltä. Tapio on syntynyt vuonna 1971.

– Sain Pyhäjärvi-säätiön stipendin opintojeni alkuvuosina 1990-luvun alkupuolella. Opiskelin Turun yliopistossa. Valmistuin valtiotieteen maisteriksi vuonna 1996.

– Karjalaiset juureni olen tunnistanut jo lapsuudessa. Vahvimmin se ilmeni Torsti-pappan murteessa. Muistan myös hänen äitinsä **Emilian**, joka oli minulle "vanhamummu". Sota-ajoista pappaa alkoi puhella siinä vaiheessa, kun menin armeijaan, muistelee Tapio Laamanen.

– Pyhäjärven kotiseutumatkalla hän kävi vuonna 2000. Lähisukuna matkasimme bussilla. Oppaana oli pappani nuorempi veli **Tapani**. Hän oli jo silloin kokenut Karjalankävijä. Matkalla näimme Laamasen kotipaikan, jonka perustuksille oli rakennettu toinen talo. Talon ohi kulkeva pieni kylätie oli päällystetty, koska tien päässä sijaitti tuoreen presidentti Putinin datsa. Mieleen jäivät myös pappan vanhemman veljen **Väinön** kotitalo ja Noitermaan koulu. Tuolla matkalla sain todeta, että Karjalan luonto on kaunis kuten olin kuullut kerrottavan. Surullista oli huomata alueen rappeutunut tila.

– Juurevuus vahvistaa identiteettiä. Sitä karjalaisuus minulle ennen muuta merkitsee. Koen aina ylpeyttä kertoessani, että olen puoliksi karjalaista sukujuurta.

– Minulla on vaimo ja neljä lasta. Asumme Mäntsälässä. Harrastuksiini kuuluu muun muassa laulaminen ja harmonikan soittaminen seurakunnallisissa puitteissa, kertoo Laamanen.

Valmistuneita

Johannes Järvinen Sastamalasta valmistui Elokoussa 2013 Kauppatieteiden Maisteriksi (KTM) Jyväskylän Yliopiston Kauppa-
korkeakoulusta. Pääaineenaan henkilöstöhallinta ja johtaminen.

Johanneksen mummu on **Leila Kivistö** o.s. Pa-

karinen ja isomummu ja pappä olivat **Sylvi** ja **Matti Pakarinen** Vpl. Pyhäjärveltä Keljan kylästä.

Johannes haluaa kiittää kaikkia lehden lukijoita ja karjalaisia ja etenkin Pyhäjärvi-säätiötä saamastaan stipendistä.

Oletko joskus saanut stipendin Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöltä?

Pyhäjärvi-lehti kertoo mielellään vuosien saatossa stipendin saaneiden kuulumisia, joko opintojen keskeltä tai valmistumisen jälkeen. Ota yhteyttä toimitukseen!

Itsenäisyyspäivän tervehdys Karjalaan jääneille

Heikki Kiiski ja Merja Inkinen laskivat itsenäisyyspäivänä 6.12.2013. seppeleen Karjalaan jääneitten muistomerkillle Huittisten kirkolla. Kuva: Yrjö Inkinen.

Rakkaamme

**Aira Katri
KIVIRANTA**

o.s. Pakarinen

* 5.5.1937 VPL. PYHÄJÄRVI
† 22.11.2013 SASTAMALA

Rakkaudella kiittäen ja kaivaten

Risto**Raimo****lapset perheineen****Osmo ja Tuula****Juha ja Marjatta****Teemun lapset perheineen****Kummilapset****Kivirannan sisarukset perheineen****Serkut****Muut sukulaiset ja ystävät***Ei kauniimmin täältä lähteä voisi,
kuin unessa nukkua pois.*Siunattu läheisten ja ystävien saattamana.
Lämmin kiitos osanotosta.**Kirkonsanoma****Valo loistaa pimeydessä**

Monille meistä kynttilöiden sytyttäminen paitsi kotona, myös haudalla, kuuluu keskeiseen joulun viettoon. Valon sytyttäminen on ollut tapana jo varhain kristittyjen kokoontumisissa. Valo sisältää useita meille tärkeitä merkityksiä. Vapahtajamme itse sanoi: "Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo." Näin kynttilän valo viittaa vertauskuvallisesti Kristukseen.

Omaisien haudalla kynttilän loisteessa me sitoudumme yhä lujemmin ylösnousseeseen Kristukseen. Tajuamme, että hänen ylösnousemisensa on meidän ja läheistemme turva ja pelastus. Samalla me tuomme julki, että valo voittaa pimeyden niin kuin 1. Johanneksen kirje sanoo: "Valo loistaa pimeydessä, pimeys ei ole saanut sitä valtaansa." Tuo valo on voimallinen ja antaa suojaa sekä täällä että tuonpuoleisuudessa. Rakkaiden vainajiemme haudalla tunnemme aina uudelleen yhteyttä heihin ja muistelemme hyviä hetkiä, joita olemme kokeneet yhdessä heidän kanssaan. Kynttilöiden leppävä liekki on myös toivon merkki. Emme ole haudalla tyhjyyden edessä, vaan meillä on lupaus toisesta ulottuvuudesta, jossa

läheisemme jo ovat. Moni lausuu ajatuksissaan rukouksen heidän ja itsensä puolesta.

Kun seisomme hämärällä hautausmaalla ja kynttilät loistavat ympärillämme, koemme rauhaa, jonka haluaisimme myös itse keran täydellisesti saavuttaa. Joulun moninaisen tohinnan keskellä täysin hiljainen hetki ja hautausmaan pysähtyneisyys tynnyttävät mielimme.

Elävä kynttilä kuuluu paellaessaan ja pienenee, mutta se täyttää tehtävänsä. Se muistuttaa meitä yhteydestä Vapahtajaamme. Kun Jeesus sanoi itseään elämän

valoksi, hän antoi meille hyvän neuvon jokapäiväistä vaellustamme varten. Niin kuin valo on tarpeen, kun kuljemme pimeässä, niin Jeesuksen tekojen ja toiminnan antama esimerkki opastaa meitä elämään oikealla tavalla. Vapahtaja, joka kohtasi ihmisiä ja auttoi heitä, oli heille valona. Uskomme voima elämässä tulee ilmi siten, että rohkaistumme heittäytymään Jumalan turviin eri tilanteissa. Emme ole pelkäämään itsemme varassa, vaan "elämän valo", Kristus, kulkee kanssamme niin ilossa kuin pelon, surun ja epäilyksen hetkinäkin.

SILJA FORSBERG

Muistokirjoituksia**Aira Pruukin muistolle**

Aira Pruuki (o.s. Itäsalo) on poissa. Hän oli syntynyt 6.6.1936 Vpl. Pyhäjärvellä Lahnavalkaman kylässä. Airan vanhemmat olivat Aleksanteri Itäsalo (ent. Bodbacka) ja Hilja Luukkanen Konnitsan kylästä. Itäsalon perheeseen kuului kolme Airaa vanhempaa veljeä: Eero, Niilo ja Pentti sekä Bodbackan mummo.

Itäsalon perhe, kuten muutkin kylän asukkaat saivat lähtökäskyn 3. joulukuuta 1939. Kokoon-tuminen tapahtui "Läätin mäele" Lahnavalkamassa. Lapsilla oli nimilaput kaulassa. Itäsalo olivat rakentaneet uuden asuinrakennuksen muutamia vuosia aiemmin, nyt se oli jätettävä. Isä Aleksanteri oli jo lokakuussa kutsuttu ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Hilja-äidille jäi suuri vastuu neljästä lapsesta ja mummosta.

Matka alkoi ensin linja-autolla asemalle ja siitä edelleen härkävaunussa kohti Pohjanmaata ensimmäiselle evakkopaikkakunnalle Alavudelle. Sieltä oli vuoden 1941 alussa siirryttävä Alajärvelle Luoma-Ahon taloon.

Kun Karjala oli syksyllä 1941 vallahtu takaisin, heräsi monissa perheissä kaipuu päästä jälleen kotipitäjään. Toive toteutui syksyllä Itäsalon perheen kohdalla. Airan koti oli ollut asuttuna, kuten niin monen muun perheen kodit kylällä. Isän ollessa rintamalla maataloustyöt jäivät veljien huoleksi neuvostovankia apuna käyttäen.

Aira aloitti koulun Salitsanrannan kansakoulussa opettaja Lilli Sormusen ohjauksessa. Lapsi varttui tussu ympäristössä kunnes tuli uusi lähtömääräys, 20. kesäkuuta 1944 koti oli jätettävä, tällä kertaa lopullisesti. Suuntana oli Korpi-lahti ja sieltä Uurainen, missä Aira kävi syyslukukauden Kangashäkin koulua. Uuraisilta oli vuonna 1945

edessä muutto Kiiikkaan, missä koulunkäynti jatkui Jokisivun koululla. Kiiikasta tapahtui muutto tammi-kuussa 1947 lopullisille uusille asuinsijoille Kauvatsalle.

Perhe sai asutustilan Vilho Kopion mailta Hormasta. Ennen oman kodin valmistumista Itäsalo asuivat Kopion pihapiirissä olevissa rakennuksissa, renkitupa ja "puori", missä myös talon palvelijat asuivat.

Lahnavalkaman lapsilla oli edessään jälleen uusi koulukokemus. Airan koulumatka suuntautui nyt Kulkukilän kansakoululle. Täältä, jo ensimmäisellä koulumatkallaan, hän löysi tulevan elämäkumppaninsa, Aarnen.

Aira sai koulussa myönteisen vastaanoton. Opettaja valisti oppilaita koulupäivän avauksessa: "Seuraamme on tullut uusia oppilaita, jotka ovat joutuneet jättämään synnyinkotinsa sodan raskaiden alueluovutusten vuoksi. Heitä tulee kohdella hyvin."

Avioituttuaan Aarne Pruukin kanssa Airasta tuli maatalo- ja marjatalouden emäntä Sääkskoskelle. Sääksjärvi oli lähellä, tosin ei aivan näköetäisyydellä. Asumisympäristö uusilla asuinsijoilla muistutti hyvin paljon Pyhäjärven olosuhteita. Aira vieraili entisessä syntymäkodissaan kolme kertaa, ensimmäisen keran välittömästi tien avauduttua vuonna 1990.

Aira kutsuttiin pois keskuudestamme 26. lokakuuta 2013 ja hänet haudattiin Pruukin sukuhautaan 8. marraskuuta 2013. Airaa jäivät suremaan lähiomaisina Aarne-puoliso sekä lapset Sirpa perheineen ja Hannu perheineen.

KAUKO
HINKKANEN

Itäsalon lapset Pohjanmaalla Alajärvellä Luoma-Ahon talossa. Voimme vain kuvitella, minkä jäljen sodan äänet jättivät pieneen lapseen perheen jättäessä kotitalonsa Lahnavalkamassa. Kuvassa alla Aira kansallispuvussaan.

Rakkaamme
Valtiotieteen maisteri**Yrjö Juhani
KAASALAINEN**s. 21.07.1940 Alavus
k. 09.12.2013 Turku

Kaivaten

Omaiset**Muut sukulaiset ja ystävät***Ei kuolema ole arvoitus,
joka kerran ratkeaa.
Se on ihmisen ihana oikeus
taipaleensa tehtyään nukahtaa.*Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että Yrjön siunaus
toimitetaan Hämeenkyrön kirkossa 11.01.2014
klo. 11.00, jonka jälkeen muistotilaisuus pidetään
Kyröskosken seurakuntatalolla.**KERRO PERHEUUTISET**

Pyhäjärvi-lehdessä. Julkaisemme joka numerossa tietoja perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä, poisnukkuneista, vihityistä ja valmistuneista. Muistathan kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun, kiitos!

**Muisto tallella
sotaorpokummeista**

Sotaorvoille järjestettiin sodan jaloista paremmin selvinneistä Euroopan maista ns. sotakummeja.

Meidän perheen kolme poikaa saimme kukin Punaisen Ristin välityksellä sotakummit Sveitsistä.

En enää muista, mitä muuta yhteydenpitoa oli heidän taholtaan, mutta joulukuuta tuli joka pojalle joululahja. Se saattoi olla jotain hyvää, josta Suomessa oli puutetta, kuten makeisia, kuivattuja tai säilykkehedelmiä – yhtenä jouluna tuli tuoreita appelsiineja. Erään kerran tuli vieterivetiset leluautot, ja kun ne sitten aikanaan hajoivat, osoittautui, että autojen kuoret oli tehty säilykepurkeista.

Eräänä jouluna saatiin kunnan filtit, Sveitsin Punaisen Ristin tunnuksin (Schweitzes Rote Kross), joista yksi on vielä tallella. Mukana oli aina saksankielinen kirje suomennettuna. Kirjeet olivat vielä pitkään äidin hoteissa, mutta ovat sitten monissa muutoissa joutuneet hukkaan. Onkohan muilla tällaisia sotakummilahjoja tallella?

PEKKA LAULAJAINEN
sotaorpo vm. -43
pekka.laulajainen@gmail.com

Juhani Forsberg 50 vuotta pappina: elämää, teologiaa, musiikkia

Juhani Forsberg vihittiin papiksi 6.11.1963. Viisikymmentä vuotta myöhemmin samana päivänä hän piti kotiseurakuntansa Haagan Huopalahden kirkossa illan, jossa hän kertoi kokemuksistaan pappina ja teologina. Tarinointinsa lomassa hän soitti mielimusiikkiaan sekä yksin pianolla että yhdessä huilisti **Heikki Sivosen** ja sellisti **Joonas Vapaavuoren** kanssa.

Tarinointinsa Juhani Forsberg aloitti musiikista, koska se tuli hänen elämänsä paljon aikaisemmin ennen kuin hän tiesi tulevasta ammatistaan:

– Synnyinkodissani Vpl. Pyhäjärven Konnitsan Viilinkolkassa harrastettiin runsaasti musiikkia. En itse voi tietysti muistaa siitä mitään, mutta esimerkiksi kymmenen vuotta vanhempi serkkuni **Kati Sulander** kertoi, että "Forsbergeilla laulettiin aina". Laulut olivat sekä hengellisiä lauluja ja virsiä, mutta myös muita suomalaisille ja karjalaisille rakkaita lauluja. Molemmat vanhempani lauloivat kuoroissa, ja sen lisäksi isäni soitti viulua ja myöhemmin klarinettia sekä äiti mandoliinia. Äitini kertoi myös, kuinka hän nuorena piirsi paperille pianon tai harmonin koskettimet, joiden avulla hän yritti oppia soittamaan, sillä hänen lapsuudenkodissaan ei ollut varaa kalliin soittimen hankintaan.

Forsbergin perheen evakotie kulki Alavuden kautta Laihialle ja sieltä Huittisiin. Jo Laihialla välittömästi sodan jälkeen tapahtui jotakin sellaista, jolla oli ratkaiseva merkitys perheen musiikkiharrastuksille:

– Äitini oli saanut omalta äidiltään perintöosuutena jonkin verran rahaa, ja hän taipui vanhimman lapsensa **Seijan** hartaisiin pyyntöihin hankkia piano. Vasta saatiinkin hankituksi vanha, joskus 1900-luvun alussa rakennettu käytetty Hartmann-piano. Vuosi oli 1947, jolloin toimeentulo oli sodan jäljiltä vielä kovasti tiukalla. Pianon hankkiminen tuossa tilanteessa herättikin muutamissa hämmästelevää paheksuntaa: "Sotaleski, eikä edes omaa kattoa pään päällä, menee ja ostaa pianon!".

– Sisareni Seija opetteli meistä ensimmäisenä soittamaan Laihian kanttorin johdolla. Muistan vieläkin hänen innosta tärisevät käntensä, kun hän avasi Chopinin Masurkkojen nuotit

sisältävän paketin, jonka hän kustansi myymillään kahvikupongeilla."

Varsinaisesti kuitenkin vasta Huittisissa 1948 alkoi 9-vuotiaan Juhaniin pianonsoiton opiskelu:

– Sisareni Seija vei minut itseltäni paljoa kyselemättä jo ensimmäisenä syksynä Huittisten kanttorin **Eeli Paavolan** oppiin. Kävin hänen kotonaan pianotunneilla siitä lähtien aina ylioppilaaksi tulon saakka. Pari kolme ensimmäistä vuotta meni alkeiden opettelussa, mutta sitten lähes yhtäkkiä klassisen musiikin maailma avautui niin veto-voimaisena, ettei minua tarvinnut kehottaa harjoitteluun, vaan soitin pianoa monta tuntia päivässä, usein iltamyöhään. Raskaan päivätyön uuvuttama äitini nukkui seinän takana syvä unta soittoni häntä häiritsemättä; ilmeisesti tyytyväisenä siitä, ettei poika aina-kaan ollut huonoissa harrastuksissa.

– Eeli Paavola oli loistava pianisti ja urkuri. Lukiovuosien aikana hän opetti minua myös soittamaan urkuja, ja sainkin sitten muutamana kesänä toimia hänen kesälomasijaisenaan Huittisten kanttorina.

Noihin lukiovuosiin liittyvät myös ratkaisevat tapahtumat, jotka veivät nuoren ylioppilaan Helsingin Yliopiston teologiseen tiedekuntaan:

– Lauttakylän yhteiskoulun uskonnonopettajana lukiovuosiäni ajan 1956-1958 toimineella **Marjatta Saarenpäällä** oli suuri vaikutus elämäntätäväni valintaan. Hän oli originelli, oppinut (teol. kand. ja fil. kand.) ja palavasieluinen opettaja, jota arvostan yhä suuresti. Johdin hänen ohjauksessaan koulun kristillistä teinikerhoa, osallistuin seurakuntanuorten toimintaan ja aloin siinä yhteydessä pitää lyhyitä puheita nuorten tilaisuuksissa. Aika varhain, ehkä lukion toisella luokalla, jo joltisellakin varmuudella tiesin haluavani tulla papiksi, vaikka en sitä vielä silloin kertonut kenellekään.

Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa aloikoivat syksyllä 1958 edellisen kevään ylioppilaan teologian opinnot. Samanaikaisesti alkoivat myös pianotunnit, silloin vielä nuoren pianistin **Liisa Soiniteen** johdolla:

– Minulla oli pienessä boksissani työpöytä, tuolisänky ja piano, jonka olin saanut lainaksi lankoni sis-

Juhani Forsberg kotiseurakuntansa kirkon flygeliin ääressä.

kolta. Harjoittelin kuusikin tuntia päivässä, mutta opiskelin myös teologiaa suhteellisen normaaliin tahtiin. Kahden vuoden kuluttua päädyin kuitenkin tulokseen, että ammattimaista pianistia ei minun sormillani taida tulla, ja sen jälkeen pianonsoitto on ollut rakkain harrastukseni.

– Sukelsin sitten entistä keskitetympään teologian opintoihin ja suoritin teol. kand. tutkinnon syksyllä 1963. Muutamat professorit tekivät minuun varsin voimakkaan vaikutuksen, heidän joukossaan **Aarre Lauha** (josta myöhemmin tuli appeni), mutta aivan erityisesti **Osmo Tiiliä**, vaikka en sittemmin läheskään kaikessa voinut seurata hänen tietään. Suoritin dogmatiikan laudaturin hänen kehoituksensa mukaisesti yhtenä tenttinä, johon valmistauduin monta kuukautta, ja tein hänelle sivulaudaturtyön toisella vuosisadalla vaikuttaneesta apologetti Justinos Marttyyristä. Tiiliä innostui työstäni niin, että minäkin innostuin vaihdoin aluksi Uuden Testamentin eksegetiikkaan liittyneet jatko-opintoni systemaattiseen teologiaan.

Helsingin piispa **Martti Simojoki** vihki 6.11.1963 Helsingin tuomiokirkossa papiksi kolme teologian kandidaattia, Juhani Forsbergin, **Pekka Kivekkään** ja **Raimo Mäkelän**.

Forsberg määrättiin Espoon suomalaisen seurakunnan papiston apulaiseksi. Asevelvollisuus keskeytti seurakuntapapin työt liiki vuodeksi, ja sitä seurasi kahden vuoden jakso 1965-1966Lauttasaaren seurakunnan nuorisopappina.

– Opetustehtävien ohella yritin saada vauhtiin oman väitöskirjatyöni, jonka aihepiiri liittyi varhaiskirkon teologian kiistakysymysten käsittelyyn. Opiskelin sitä varten aika perusteellisesti klassista kreikan kieltä, mutta itse tutkimustyössä ei Suomessa tuolloin ollut yhtään asiantuntijaa, jonka kanssa olisin voinut keskustella tutkimukseni kysymyksistä.

– Työ hidastui ja viivästyi, kunnes arkkipiispa **Martti Simojoki** astui jälleen ratkaisevalla tavalla elämäni. Hänen kansainvälisen yhteyksiensä välityksellä pääsin stipendiaatiksi Euroopan historian instituuttiin Saksaan (Mainz), ja kirjoitin siellä väitöskirjani täysin tutkimustyöhön keskittyen. Olin vaihtanut väitöskirjani aiheen **Martti Lutherin** teologiaan, jonka tutkimuksessa **Tuomo Mannermaa**, silloinen assistenttikollegani ja sittemmin professori ja esimieheni, oli aloittanut aivan uuden ja merkittävän aikakauden suomalaisessa ja kansainvälisessä Luther-tutkimuksessa. Olin jo siihen mennessä ohjannut niin monia muita väitöskirjojen tekijöitä, että tuossa vaiheessa oman työni tekeminen sujui suhteellisen hyvään tahtiin. Euroopan historian instituuttiin professori **Peter**

toisin kuin myöhemmissä tehtävissäni – vain yhtenä päivänä viikossa minun piti olla kirkkoherranvirastossa päivystävänä pappina tiskin takana.

Juhani Forsbergin teologisen tien yksi ratkaiseva hetki oli, kun vastikään professoriksi tullut **Seppo A. Teinonen** kutsui hänet assistenttikseen vuonna 1966. Siitä alkoi hänen työnsä teologisessa tiedekunnassa, ja se jatkui vuoteen 1990 asti.

– Seppo A. Teinonen oli erityisen vahva systemaattisen teologian tutkimuksen uudistaja ja opiskelijoiden kouluttaja. Hänen erityisalansa oli ekumeniikka, eli kirkkojen yhteistyön teologinen tutkiminen. Hänen ohjauksessaan tutustuin myös lähetysteologiaan, joka oli ollut nuoren Teinosen ensisijainen tutkimusala.

Hänen kanssaan Forsberg osallistui Kirkkojen Maailmanneuvoston 4. yleiskokoukseen Uppsalassa 1968.

– Minut sijoitettiin kokouksen lähetysteologiaa käsittelevään jaostoon, ja siitä alkoi voimakas sitoutumiseni lähetysteologiaan ja kirkon lähetystehtävään.

– Opetustehtävien ohella yritin saada vauhtiin oman väitöskirjatyöni, jonka aihepiiri liittyi varhaiskirkon teologian kiistakysymysten käsittelyyn. Opiskelin sitä varten aika perusteellisesti klassista kreikan kieltä, mutta itse tutkimustyössä ei Suomessa tuolloin ollut yhtään asiantuntijaa, jonka kanssa olisin voinut keskustella tutkimukseni kysymyksistä.

– Työ hidastui ja viivästyi, kunnes arkkipiispa **Martti Simojoki** astui jälleen ratkaisevalla tavalla elämäni. Hänen kansainvälisen yhteyksiensä välityksellä pääsin stipendiaatiksi Euroopan historian instituuttiin Saksaan (Mainz), ja kirjoitin siellä väitöskirjani täysin tutkimustyöhön keskittyen. Olin vaihtanut väitöskirjani aiheen **Martti Lutherin** teologiaan, jonka tutkimuksessa **Tuomo Mannermaa**, silloinen assistenttikollegani ja sittemmin professori ja esimieheni, oli aloittanut aivan uuden ja merkittävän aikakauden suomalaisessa ja kansainvälisessä Luther-tutkimuksessa. Olin jo siihen mennessä ohjannut niin monia muita väitöskirjojen tekijöitä, että tuossa vaiheessa oman työni tekeminen sujui suhteellisen hyvään tahtiin. Euroopan historian instituuttiin professori **Peter**

Manns, katolinen pappi ja teologi, mutta myös syvälinen Lutherin teologian tuntija, oli korvaamaton tuki omassa työssäni.

Vuosina 1990–1994 Juhani Forsberg toimi Suomen lähetysseuran lähetysteologina silloisen lähetysjohtaja **Henrik Smedjebackan** kutsumana. Tässä tehtävässä Forsberg työskenteli lyhyempiä jaksoja Aasiassa ja Afrikassa sikäläisten luterilaisten kirkkojen teologisissa opetustehtävissä.

Vuonna 1994 hänet valittiin Kirkkohallituksen ulkoasiain osaston teologisten asiain sihteerin virkaan, jossa hän toimi aina eläköitymiseensä saakka 2002. Vielä eläkkeelle siirtymisensä jälkeen hänet kutsuttiin toimimaan Lutherin teologian asiantuntijana Wittenbergin Luther-keskuksessa vuosina 2003–2004.

– Työni Suomen Lähetysseuran lähetysteologina oli erittäin kiinnostavaa. Niinä vuosina minussa loullisesti vahvistui varmuus siitä, että lähetystehtävä kuuluu erottamattomana osana kirkon olemukseen. Käytännön lähetystyössä on tapahtunut virheitä, mutta se ei saa eikä voi olla kirkon lähetystehtävän kiistämisen peruste.

– Teologisten asiain sihteerin toimessa huippupuhetti oli "Porvoon yhteisen julkilausuman" laatiminen ja hyväksyminen, minkä seurauksena Euroopan luterilaisten ja anglikaanisten kirkkojen välille saatiin aikaan vastavuoroinen yhteys.

– Myös teologiset keskustelut muiden kirkkojen, kuten Venäjän ortodoksisen kirkon sekä Suomen ortodoksisen kirkon ja Suomessa vaikuttavien ns. vapaakirkkojen kanssa olivat erinomaisen antoisia. Toivon hartaasti, että jatkossakin kirkkojen elämässä ja yhteistyössä pidetään uskon peruskysymyksiä ja niiden teologista tutkimista keskeisessä asemassa, Forsberg painottaa.

Hänen ajatuksiaan uskononopetuksen tulevaisuudesta voi lukea Karjalan Liiton vuoden 2013 Joulukantele-lehdestä.

– Karjalan Liiton toiminnassa koetaan, että ekumenia ja oman uskonnon tuntemus lisäävät suvaitsevaisuutta. Siksi liitto on ottanut kantaa "oman uskonnon opetuksen" puolesta, aloittaa Forsberg kirjoituksensa.

Osakeanti Karjalatalon remontin rahoitukseen

Karjalatalon peruskorjauksen rahoittamiseksi on käynnissä osakeanti, johon nykyisillä ja uusilla osakkailla, kuten jäsenillä, on mahdollisuus osallistua.

Kiinteistö Oy Karjalaisten Heimotalon osakeanti kohdistetaan Karjalan Liiton kaikille seuroille ja niiden henkilöjäsenille. Myös Karjalan Liitto osallis-

tuu omalta osaltaan osakeantiin. Yhden uuden osakkeen hinta on noin 168 euroa. Merkintäoikeuttaan käyttävän osakkaan on ilmoitettava merkinnästä 31.12.2013 mennessä sähköpostitse Karjalan Liiton osoitteella talous@karjalanliitto.fi tai puhelimitse, p. (09) 7288 1718/Hallio.

Paras jouluni

Pienet hetket
ikimuistoja.
Kiitos!
Jouluni saa tulla!

HANNU MUSAKKA

OIKAISU. Marraskuussa ilmestyneessä Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä oli sivun 8 alakuvan kuvatekstiin pujahtanut virhe. Kuvassa kolmantena vasemmalta oli **Jouko Hämäläinen**, ei Hinkkanen. Pahoittelemme nimivirhettä.

Sydämen karjalaiset Lahnavalkamassa

"Prukit Venäjän matkala. Kun me oltin Venäjällä siellä oli kaikki sukulaiset. Me matkustetin busilla. Sinä päivänä kun me tulimme sieltä niin oli paha puuroa. Ja isä sanoi etä se teke sama paha puuroa. Me käytin Kauvatsala siellä misä muumu asuj pikutyönä. Siten me käytin luostarissa ja me pelatin lentopalloa."

Näin tyhjentävästi kuvasi esikoulusta valmistunut **Pilvi Pruuki** 7 vuotta ensimmäistä matkaansa juurilleen: mummun kotikuntaan Pyhäjärvelle ja kotikylälle Lahnavalkamaan. Mummu lähti sieltä nuorena tyttönä perheensä kanssa ja päätyi lopulta Satakunnan Kauvatsalle. Pilvillä, matkaseurueen kuopuksella, meni entiset ja nykyiset sekaisin.

Laskujemme mukaan noin 20 prosenttia Kauvatsan karjalaisten viimekesäisestä matkaseurueesta kantoi sukunimeä Pruuki. Mummu ei ollut mukana matkalla, mutta onneksi muita Lahnavalkamasta lähteneitä evakkoja oli. Se oli meille jälkipolville, "sydämen karjalaisille", hieno asia.

Ilmari Talonpoika kertoi meille, missä mummu ja muut kylän lapset pelasivat pesäpalloa ja mikä talo kuului kenellekin. Lahnavalkaman raitti oli ruohotunut, mutta suuri osa entisistä kodeista oli edelleen pystyssä. Haikeus täytti mielen, kun alkoi kuvitella, minkälaista on ollut jättää nämä kauniit maisemat ja tiivis kyläyhteisö. Nostalgisten ajatusten rinnalla heräsi myös realistisia ajatuksia. Meitä ei olisi olemassa, jos näin ei olisi käynyt.

Tattaripuuroa ei ole isän uhkauksista huolimatta keitelty, mutta muuten palaamme mielellämme matkamuistoihin. Musakan lomakylä oli viihtyisä myös neljän lapsen kanssa matkustaville ja mainiot matkanjohtajat pitivät huolta paitsi järjestelyistä, myös ilmapiiriin hilpeydestä. Pyhäjärven kauneus ja sen uljas aallokko teki vaikutuksen varsinkin niihin uskaltaviin, mutta myös meihin rannalta ihaileviin.

Matka oli iloinen ja samalla muitakin tunteita herättävä. Sepeleen lasku

Pruukeja mummun kotien risteyksessä. Vasemmalta Johanna Siltala (o.s. Pruuki), Olli, Mervi, Helmi, Pilvi, Lassi, Lauri ja Veijo.

ja puhutteleva hartaushetki Pyhäjärven hautausmaalla sai meidät jälkipolvet hyvin tietoiseksi siitä, mitä sukulaisemme ovat joutuneet kokemaan. Tavailimme liikuttuneina tutun kuuloisia nimiä hautakiven tekstistä.

Itku ja nauru vuorottelivat iltaisin Musakan salissa, kun **Hannut Pruuki** ja **Tomperi** soittivat ja lauloivat. Myös nuorimmat Kauvatsan karjalaiset viihtyivät hyvin, jammaillen mukana ja ihmetellen aikuisten itkua karjalaisuudesta muistuttavien laulujen kohdalla.

Eläviksi muistoiksi ovat tallettuneet myös metsämarketin eksotiikka, Konevitsan luostarin munkki-

en eeterinen laulesitys sekä Viipurin mummot.

Matkaseurastakin oli helppoa iloita, niin mukava porukka meitä oli koolla. Kiitokset matkan järjestäjille: **Tuomo Hinkkanen, Kauko Hinkkanen, Kristiina Oras-Wallin, Hannu Pruuki, Hannu Putus ja Päivi Vuori!**

"Äiti", kysyi Pilvi kotiin palattuamme: "Kun mummu on sieltä Venäjältä koitoisin – olenko minä siis venäläinen?". Taidamme aloittaa kohta Suomen historian peruskurssin.

HELI ja LASSI PRUUKI

Mummu on nimeltään **Hilja Pruuki**, joka taas on

Ilmari Talonpoika muistelee elämää lapsuudessa.

Anna ja Matti Kähärin si. **Mervi Pruuki** on Kauvatsan nuorin tytär. **Hilja** avioitui **Kalevi Pruukin** kanssa vuonna 1954. Heillä on kolme poikaa: **Veijo, Kauko ja Lassi**. **Mervi Pruuki** on Kauvatsan vaimo ja **Johanna Siltala** heidän tyttärensä. **Helmi, Pilvi, Lauri ja Olli** ovat **Heli** ja **Lassi** Pruukin lapsia.

Hannu Tomperi ja Hannu Pruuki hersyttivät lauluillaan naurua ja kyyneliä.

Huittisissa kokoonnuttiin joulumielellä

Huittisissa vietettiin Karjalaseuran pikkujoulu 8.12. seurakuntatalolla. Lapset esittivät laululeikkejä **Niina Naatulan** johdolla. **Eeva Kaplas** esitti runoja, ja muun jouluisen ohjelman lisäksi oli myös arvontaa. Kuvat: **Yrjö Inkinen**.

Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvikerho vietti perinteistä pikkujouluaan

Tampereen kerhon pikkujoulujuhla oli itsenäisyyspäivän aattona 5.12. Ravintola Vaskitähdessä Tampereen Hatanpäällä. Juhlassa toimi juontajana varapuheenjohtaja **Pentti Päiviläinen**.

Tilaisuus aloitettiin yhteisesti Karjalaisten laululla. Kerhon puheenjohtaja **Laila Innanen** toivotti juhlaan tervetulleeksi. Juhlaan oli kutsuttu säätiön kunniajäsen **Salme Rintala**, kerhon kunniapuheenjohtaja **Matti Matikainen** ja kerhon kunniajäsen **Helvi Kalltila**, heidät toivotettiin tervetulleiksi aplodein.

Puheenjohtaja lausui **Reino Salmen** säestäessä harmonikalla joululaulun Tonttu, sekä esitti runonlausuntaa.

Talvisodan alkamisen muistopäivää oli juuri vietetty. Salme Rintala muistutti mieleen sodan alkamisen torstaina 30.11.1939.

Hätä oli suuri. Koneviitan kirkonkellojen soitosta ihmiset tunnistivat erilaisia viestejä, mutta nyt kellot pauhasivat: "Herra armahda, Herra armahda, Herra armahda -rytmiä". Pyhäjärven kirkonkelloja soitettiin myös ja jumalanpalveluksessa 3.12. Kirkkoherra **Karl Wiika** suoritti loppurukouksen poikkeuksellisesti polvillaan, pyytäen Jumalan varjelusta, että kirkkokansan pääsisi turvallisesti kotiin, ja "Hyvä Jumala, ole Karjalan kansan tukena tänä vaikeana aikana".

Satoi sakeasti lunta kirkkokansan poistuessa kirkosta, joten pommikoneet eivät silloin voineet lentää. Tyttö kirkkokansan joukosta totesikin, että rukous oli heti kuultu.

Erityisen raskas evakkotie pakkasessa ja pitkine odotuksineen oli vanhukille. Siviiliväestön kuolleisuus lisääntyi tuolloin paljon. Alavuden kirkkomaa on siunattu 141 pyhäjärveläistä vainajaa. Säätiö on pystyttänyt sinne muistomerkin kertomaan noista raskaista evakkoajoista.

Sivistysvaltiona emme saa unohtaa historiaamme – sodassa kalleimman uhrinsa antaneita ja taistelleita.

Salme kertoi myös, miten kirjailija **Laila Hirvisaari** on määritellyt karjalaiset selviytyjiksi, ei niinkään sopeutujiksi, sanojen

Pentti Päiviläinen juonsi juhlan.

Laila Innanen lauloi ja Pentti Salmi säesti.

Salme Rintala kertoi talvisodan alun tapahtumista.

merkityksellä kun on ero. Lisäksi Hirvisaari on maininnut, että karjalaisuutta ei voi selittää, se vain on.

Kerhon Laulurastaat -lauluryhmä, johon kuuluvat **Laila Innanen**, **Tuomas Lähde**, **Matti Matikainen**, **Aila Kuhlman** ja **Pirjo Kiiala**, esitti laulut; Heili Karjalasta, Tunturisatu, Sydämeeni Joulun teen ja Oi kuusipuu.

Pirjo Kiiala luki Alakylän ja Kähvenitsan koulupiirin kyläkirjasta löytämänsä kertomuksen, jonka tapahtumista on tasan 70 vuotta. "Koulun alkua ja kuusijuhla Alakylän koulupiirissä." Kirjoittaja on **Irma Pietilä** o.s. **Pärssinen**. Irma oli kymmenen tytön ryhmässä lausumassa runoa: "Kymmenen pientä kynttilää, hehkuu loistaa ja lämmittää". Mitenkähän koko runo mahtanee kuulua, ehkä se selviää myöhemmin?

Jouluateria oli tietysti pääosassa tässäkin juhlassa. Maittavan joulutarjoilun tehnyt kokki **Matti Karpunen** esitteli itsensä kertoen juurensa olevan Sakkolassa.

Joulupukki oli jättänyt pussillisen lahjoja, jotka jaettiin ja sitten pidettiin arpajaiset.

Lopuksi laulettiin onnitelulaulu ja ojennettiin kukkia samoja pyöreitä vuosia täyttäneille, Konnitsan kylästä lähteneille **Seija Lintulalle** ja **Hannu Luukkaselle**. Hannun syntymäpäivä osuikin juuri tälle päivälle.

Puheenjohtaja kiitti loppuksi juhluvieraita ja toivotti hyvää joulunaikaa ja muistutti, että kerhon seuraava tarinatuokio on keskiviikkona 8.1.2014. Tervetuloa pyhäjärveläiset ja perheenjäsenet silloin tarinoimaan.

Kerholaisten puolesta Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2014 kaikille Vpl. Pyhäjärvi -lehden lukijoille!

PIRJO KIIALA
Sihteeri

Jouluristeilyllä esiintyjä ja yleisöä; edessä oik. Sari Mäkinen, Eija Hatakka-Peltonen ja Wille Riekinen. Kuva: Taisto Virkki.

Adventtiristelyllä virittäydettiin joulutunnelmiin

Lomalinja Oy:n perinteistä pikkujoulua vietettiin adventtiristeilyllä Tallinnaan 1.-2.12.2013. Ilmatieteen laitos ennusti myrskyä maalle ja merelle, kun olimme lähdössä. No, jossain matkalla varmaan menimme myrskyrintaman läpi, koska m/s Europa purjehti melko vakaasti. Yö vietettiin laivassa Tallinnan satamassa ja halutessa seuraavana päivänä sai neljän tunnin ajan tutustua itse kaupunkiin.

Tilaisuuden juontajana toimi **Eija Hatakka-Peltonen**, juuret Metsäpirtissä. Adventtikonsertin solistina oli **Eino Grön** nelimiehisen orkesterin säestäessä. Illan päätteksi tietysti maistelimme noutopöydästä joulukerkuja oikein ajan kanssa.

Emerituspiispa **Wille Riekinen**, juuret Sortavalassa, tarinoi "Ajatuksia Joulusta". Lauloimme Kauneimpia joululauluja Eino Grönin toimiessa esilaulajana ja kuulimme Suomen Lähetysseuran kampanjakoordinaattori **Henriika Lindroosin** kertomana tapahtuman historiasta. Sydänliiton Uudenmaan piiri ry:stä saatiin tärkeää tietoa, miten on hyvä aamuin ja illoin mitata syke, koska epäsäännöllisenä se voi johtua eteisvärinästä, jonka vakavin seuraus on aivoinfarkti.

Soili Turkkinen, "Imatran Impi ja kahden pojan äiti", kertoi elävästi itse sepittämiään joulutarinoita maailman eri kolkilta, henkilökohtaisena avustajanaan hänellä oli miehensä **Hannu Turkkinen**. Hannu on "Sakkolan rotuporsasfarmari", jonka kokoelma lisääntyi taas yhdellä laivalta löydettyä. Hannu esitteli tarinaan liittyviä Soilin valmistamia aplikaatiotöitä eli seinätekstiilejä. Kuulimme kauniita tarinoita ja näimme toinen toistaan upeampia käsitöitä.

Matkan ohjelma oli joulun odotukseen virittävä. Välikatoa edellisissä vuosiin oli tapahtunut, johtuen kahdesta samoihin aikoihin karjalaisille suunnatusta risteilystä.

PIRJO KIIALA

KIITOS viime lehdessä julkaistuista kirjoituksesta Evakkoperheen vaiheet ja kotiutuminen Kangasalle. Kiitos erityisesti kirjoittaja **Johanna Kontiölle**. Tuntien asianomaiset henkilöt itkin vuolaasti lukiessani. Se toi oman matkani myös niin lähelle. Hyvää joulunaikaa toivottaen 86-vuotias

KERTTU PELTONEN Rahkajärveltä
Paimio

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö ja Pyhäjärvi-lehti toivottavat rauhaisaa joulua ja hyvää vuotta 2014

Pyhäjärveläisten syyskokous keräsi runsaasti osanottajia

Toimintasuunnitelmassa teematilaisuuksia ja retkiä 2014

Vilkaana pitkään jatkuneessa Vpl. Pyhäjärvi-seuran toiminnassa syyskokous näytti, miten runsaasti kiinnostusta seuran toimintaan on, jos ohjelmaa on tarjolla sopivasti. Nyt vetonaulana oli Konnitsan kylän esittely.

Syyskokous 17.11.13 esitelmään keräsi 52 osallistujaa. Osallistujamäärältään vielä hivenen runsaslukuisempia ovat olleet viimeisen kymmenen vuoden aikana sääntömääräisistä kokouksista vain kevätkokoukset v. 2010 ja 2012. Maaliskuussa 2010 kevätkokouksen yhteydessä vietettiin seuran uuden, ensimmäisen oman lipun nauaamisjuhlaa. Seuran 55-vuotisjuhlakokous 2012, joka samalla oli myös kevätkokous, yhdisti kokoukseen arvokassäläitöisen pienoiseminaarin.

Nyt yleisömenestykseen – uusia jäseniä ja osallistujia tuli aina Tamperetta ja Nokkaa myöten – vaikutti Konnitsaa perusteellisesti tuntevien asiantuntijoiden, tampereläisen **Ensio Näräisen** ja kangasalalaisen **Harri Kekin** saaminen seuran vieraisiksi. He kertoivat toinen toisiansa täydentäen laajasti ja kattavasti kuvien kera kotipitäjämme toiseksi suurimmasta, vauraana tunnetusta ja rakennuskannaltaan nykypäiviin parhaiten säilyneestä kylästä, Konnitsasta. Tämä hieno esitys aloitti seurassa ensi vuonna jatkuvan sarjan ”Vpl. Pyhäjärveä kylä kylältä”. Konnitsa-aiheeseen palataan lehdessä tarkemmin alkuvuodesta.

Syyskokouksessa hyväksyttiin paljon lupaava toimintasuunnitelma ja budjetti ensi vuodelle. Henkilövalinnat tehtiin sopivasti ja uusia kasvoja on tulossa mukaan seuran hallitukseen. Kokouksessa puhetta johti **Silvo Kaasalainen** ja päätökset kirjasi seuran sihteeri **Ari Pusa**.

Puheenjohtajaksi entinen, varapj:ksi uusi

Vuodeksi kerrallaan seuran sääntöjen mukaan valittavista toimihenkilöistä syyskokous valitsi puheenjohtajaksi jatkamaan, vielä vuoden ajaksi suostuteltuna, **Kaarina Pärssisen**. Ensi vuosi tulee olemaan hänen 11. vuotensa seuran vetäjänä, mitä ennen hän on toiminut vuoden seuran sihteerinä. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin hallituksen nykyinen jäsen **Silvo Kaasalainen**. Molemmat valinnat syyskokous teki yksimielisesti.

Hallituksen erovuoroisista jäsenistä **Raili Huovila** ja **Kaisa-Liisa Korhonen** olivat ilmoittaneet suostuvansa jatkamaan kauden 2014-2015, mutta **Paavo J. Paavola** ja seuran sihteerinä vuoden 2013 toiminut **Ari Pusa** ilmoittaneet jättävänsä paikkansa hallituksessa. Syyskokous päätti yksimielisesti valita kaudelle 2014-2015 hallitukseen **Raili Huovilan** ja **Kaisa-Liisa Korhosen** lisäksi **Sini Heikkosen** ja **Kari Kyanderin** sekä **Silvo Kaasalaisen** tultua valituksi varapuheenjohtajaksi häneltä jäljelle jäävälle yhden vuo-

Syyskokous ja sitä seurannut Konnitsan esittely keräsi runsaasti osallistujia. Vasemmalla pöydän ääressä selin ikkunaan istumassa vasemmalta **Paavo J. Paavola**, **Sini Heikkonen**, **Anja Pärssinen** ja **Eero Sirkiä**. Heitä vastapäätä pöydän ääressä etummaisena **Johannes Ijas** ja kuvan oikeassa laidassa pöydän ääressä etummaisina **Ilmo Pärssinen** ja **Eija Savolainen**. Kuvat: **Heli Nykänen**.

den 2014 kaudelle valittiin **Mervi Hopia**. Hallituksessa jatkavat entisinä jäseninä kaudeksi 2013-2014 valitut **Kirsi Hedenstam** ja **Heli Nykänen**.

Seuran emännistöön valittiin **Kirsi Hedenstam**, **Sini Heikkonen**, **Inkeri Hiiri**, **Mervi Hopia**, **Raili Huovila**, **Marketta Mattila** ja **Eeva-Liisa Miikkola**. Isännistöön puolestaan **Timo Auvinen**, **Johannes Ijas**, **Toivo Nokelainen**, **Ari Pusa**, **Ilmo Pärssinen**, **Veijo Savolainen** ja **Keijo Tikka**.

Sääntöjen ajanmukaistaminen Käynnistetty

Varapuheenjohtajan pestiä luotsannut **Juhani Paajanen** luopui tehtävästä sitä vuoden hoidettuaan työkiireiden ja eläkepäivien matkustussuunnitelmien vuoksi. Hän on lupautunut kuitenkin jatkamaan niin Viikan perikunnalta lahjoitukseksi saadun arkistoaineiston selvittämistä ja luettelointia varten nimetyssä työryhmässä kuin auttamaan taustahenkilönä seuran hallitusta tarpeen mukaan.

Ensi vuonna **Paajasen** ja muiden yhdistyselämästä ja yhteiskunnan toimintamekanismeista kokemusta omaavien seuran jäsenten asiantuntemusta tarvitaan mm. seuran sääntöjen ajanmukaistamistyössä. Apua seura on saanut **Paajaselta** aina seuran 50-vuotisjuhlatoimikunnan jäsenyydestä alkaen, missähän toimi vuosina 2004-2007.

Sääntöjen muuttamiseen ryhdytään heti, kun 24.4.2014 kokoontuvan **Karjalan Liiton liittokokouksen** jälkeen **KL:ssa** on päästy aloittamaan pitäjän ja muiden Liiton jäsenseurojen mallisääntöjen uudistamistyö. Tässä joka kolmas vuosi pidettävässä liittokokouksessa hyväksyttäneen edellisestä liittokokouksesta 2011 lähtien valmisteilla olleet **Karjalan Liiton** uudet säännöt.

Myös syyskokoukseen osallistunut, seurassa ennen Pärssistä puheenjohtajana toiminut **Pekka Matik-**

Vpl. Pyhäjärvi-seuraa perustamassa v. 1957 ollutta, vuosina 1999-2009 varapuheenjohtajana toiminutta **Paavo J. Paavola** (vas.), joka on nyt jättämässä v. 1997 alkaneen uransa seuran hallituksen jäsenenä, hänen merkittävästä työpanoksestaan seurassa kiittelemässä **Kaarina Pärssinen**, **Kaisa-Liisa Korhonen** ja **Silvo Kaasalainen**.

ka, joka on koulutukseltaan sekä juristi että ekonomi, lupautui sitä häneltä kokouksessa kysyttäessä ainakin konsulttoimaan tarvittaessa sääntöjen ajanmukaistamiseen paneutuvia, vähintäänkin sähköpostitse.

Samoin tukensa sääntöjen muuttamistyössä on luvannut tässä syyskokouksessa seuran hallituksen jäsenyydestä vuosikymmenien rupeaman jälkeen luopunut, aiemmin myös seuran varapuheenjohtajana pitkään toiminut, seuran perustajajäseniinkin lukeutuva **Paavo J. Paavola**. Toimissaan aikoinaan viiden vuoden ajan **Karjalan Liiton** hallituksen jäsenenä entinen valtakunnansovittelija, oikeustiet.lis. **Paavola** oli mukana niin Liiton silloisessa laajassa sääntöuudistustyössä kuin luomassa nykyisin voimassa olevia **KL:n** jäsenseurojen mallisääntöjä. Niiden mukaisesti Vpl. Pyhäjärvi-seura muutti seuran perustamisesta 1957 alkaen käytössä olleet säännöt v. 2007.

Toimintasuunnitelmassa sanankäyttöä, kylä-esittelyitä ja retkiä

Karjalan Liitossa on vuosien 2014-2016 teemaksi valittu **Karjalainen sanankäyttö**. Vuosi 2014 on myös **Karjala-lehden 110-vuotisjuhlavuosi**.

Teemaa toteutetaan Vpl. Pyhäjärvi-seuran tilaisuuksissa ottamalla esille karja-

laisten ja pyhäjärveläisten kirjailijoiden tuotantoa ja tekstejä pitäjästämme. Onhan pyhäjärveläisjuurisista kirjailijoista, pitäjä- ja kyläkirjojen kirjoittajien lisäksi, valtakunnallisestikin tunnettuja nimiä, mm. runoilija **Harri Kaasalainen**. Ja lauluteksteistään nykypäivänä tunnettu taiteilija **Maarit Hurmerinta**, o.s. **Aijö** on alustavasti jo lupautunutkin vieraaksi seuraamme.

Konnitsan kylän esittelyä seuran tilaisuuksissa alkanut sarja ”Vpl. Pyhäjärveä kylä kylältä” saa jatkoa ensi vuonna. Suurimpiin kuuluvat pitäjän kylät, kuten nyt esitelty **Konnitsa** ja keskeisin kylistä, **Pyhäkylä**, on syytä esitellä yksitellen.

Esittelyiden läpi viemiseksi kohtuullisessa ajassa seurassa on tarkoitus ryhtyä esittelyä pitäjän 44 kylästä esiteltäväksi yhdellä kertaa muutamia lähikyliä tai läheisiä koulupiirejäkin yhdistellen.

Neuvotteluja on ehditty tähän mennessä käydä **Alakylän**, **Kahvenitsan** ja niihin liittyen ainakin **Pöhlön**, **Puikkoisten** ja **Heinoisten** ehkä myös **Hassinmäen** kylän esittelystä yhdellä kertaa. Kyläkirjoja, vanhoja valokuvia ja dokumentteja esittelyyn pohjaksi on löytyvissä mm. **Pyhäkylästä**, **Enkkuaasta**, **Lahnavalkamasta** ja **Salitsanrannalta**.

Kevätretken, joka toteutetaan jälleen yhdessä **Kurkijoki-Seuran** kanssa,

kohteeksi on valittu **Kouvolan seutu** ja siellä touku-kuussa **Kouvolan taidemuseossa** avautuva **Vpl. Pyhäjärvellä** ennen sotia asuneen **Nikolai Tscherbakoffin** (Niilo Tervakorpi) taidenäyttely sekä vierailu **Maailman perintökohteisiin** lukeutuvassa **Verlan** tehdasmuseossa.

Alkusyksystä suuntaamme **Nuukseen** tutustumaan **Haltian luontokeskukseen**. Juhlaperinnettä on mahdollisuuksien mukaan aikomus elvyttää järjestämällä **jouluruokailun** sisältävä perinteinen **joulujuhlataimien** toteuttamista jonkun lähipitäjän pitäjaseuran, esim. **sakkolalaisten** kanssa jo syntyneen ja jatkumassa olevan yhteistyön pohjalta tutkitaan.

Juuri nyt vuodenvaihteen kahta puolta on seuran toiminnassa **joulutauko**. Tilakysymysten ym. seikkojen vuoksi ensimmäinen tilaisuus 2014 toteutuu **tammihelmikuun** vaihteessa, luvataan seuran hallituksesta. **Kalenteriin** kannattaa merkitä jo nyt **sunnuntai 2.2.2014 klo 13 Laatokka-sali**. Kun päivän teema on **varmistunut**, sekerotaan heti seuran kotisivuilla **www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarviseura**, Facebookin **PyhäjärviVpl** -ryhmässä ja **tammikuun Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä**.

KAARINA PÄRSSINEN

Vpl. Pyhäjärvi-tuotteita lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki vaakunapaita, jota saatavana väreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Edullisesti esim. lahjaksi ja asukseksi tuleville kotiseutumatkoiille, vaikka koko ryhmälle, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaulaukolla, helmenharmaissa vain pyöreällä. Koot S, M, L, XL, XXL ja XXXL.

Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja koot XXL ja XXXL 20 e/kpl.

Dokumenttielokuva

Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl.

Seuran 50-vuotishistoriikki (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl.

Postitettaessa lähetyksiin lisätään postituskulut, mutta myös tuotteiden noutamisesta **Karjalatalolta** voitte sopia.

Tilaukset **Kaarina Pärssinen** 040-519 3036, e-mail kaarinarparssinen@gmail.com ja **Kaisa-Liisa Korhonen** 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi.

VPL. PYHÄJÄRVI-SEURA RY.

Vpl. Pyhäjärvi-seuran kotisivut www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarviseura

Aurinko paistaa häikäisevästi rannalla leikkivän Marian silmiin ja saa Pyhäjärven laineet kimaltamaan. Vastarannalla on Pyhäjärven kirkko. Sen alttaritaulun lempeä Jeesus ojentaa kutsuvasti käsiään ja lapsi nojaa luottavaisesti Jeesukseen. Maria kuvittelee itsensä tuon lapsen paikalle. Kaukana ulapalla näkyy isän vene, joka hitaasti liikkuu kotirantaan päin. Maria riemastuu. Onkohan isä saanut paljon kaloja?

Kesä on vaihtunut syksyksi. Maria on elokuulla täyttänyt seitsemän vuotta. Äiti ja Maria kulkevat vieraaseen taloon. Emäntä tarjoaa ruokaa ja sitten äiti hankkiutuu paluumatkalle.

– Äiti, älä jätä! huutaa Maria hätääntyneenä. – Minä tulen kotiin!

Äiti kääntyy ovella ja pudistaa surullisena päätänsä.

– No, alähän nyt hätäile, emäntä sanoo. – Ei sinun ole meillä paha olla.

Emäntä vie Marian kamariin, itkevän lapsen keuhon ääreen.

– Tämän Selman hoitaminen on sinun työtäsi, emäntä sanoo. – Ja voitahan sinä minua vähän muussakin autella. Minä menen tiskaamaan.

Lapsi on lakannut itkemästä ja katselee uutta hoitajaansa. Pieni käsi ojentuu ylöspäin. Maria tarttuu siihen hellävaroin. Ikävän tuska helpottaa hieman.

Mariasta, lapsenlikasta ja paimentyöstä on vartunut nuori neito. Hän on palvelijana suuressa talossa. Emäntä ja isäntä lähtivät aamulla Käkisalmeen ja lupasivat illalla palata. Maria tyhjentää siiankarsinaa Ee-

van, palvelustoverinsa kanssa. He heittelivät talikoilla lantaa karsinan viereen työnetyille kärryille. Karsinan asukas nauttii vapaudestaan ja tonkii perunamaan laidassa. Sitten sika huomaa auki jääneen aitan oven ja juoksee sinne. Aitan lattialle lasketulla lautasella on rotanmyrkyä sakeaan jauhopöperöön sekoitettuna. Tytyväisenä maiskutellen sika tyhjentää lautasen. Maria, joka on tullut navetan ovelle selkäänsä lepuuttamaan, huomaa tilanteen ja juoksee hätistämään sian pois aitasta. Se tapahtuu kuitenkin liian myöhään. Sika kuolee ennen isäntävän paluuta.

Eeva on jo vaipunut raskaaseen uneen, kun Maria yhä valvoo. Mariasta tuntuu pahalta, että Eeva kielsi kertomasta sian kuolinsyytä isännälle. Maria toivoo, että voisi muuttaa toiseen taloon, uuteen palvelupaikkaan. Eikä nuori Maria osaa aavistaa, että kuluu päivän tapahtumat mieleen vielä vanhuudessaan. Muistoa pitää purkaa, omalle tyttärelle.

Maria kiinnittää pitsiä valkoiseen, itse ompelamaan esiliinaan. Opettaja tulee, tarkastaa hymyillen Marian työtä ja siirtyä toisen oppilaan luo. Maria on onnellinen. Talvi täällä Sairalan evankelisessa opistossa on kuin iloisen värinen raita Marian elämäkankaassa. Maria on kiitollinen **Riikosen Katrille**, emännälleen, joka tätä opistoa suositteli. Hyvä Marian oli Riikosen lakin olla. Lapseton paris-kunta piti Mariaa melkein kuin tyttären asemassa. Karjaa ei talossa ollut ja niin

Valkoinen esiliina

Tuokiokuvia äitini

Maria Siukolan, o.s. Savolainen, elämästä

Nuori Maria Savolainen (vas.) Karjalassa serkujensa kanssa.

Maria sai keskittyä sisätöihin: huoneiden siivoamiseen, ruuanlaittoon ja käsitöihin. Käsitöistä Maria kovasti pitää täällä opistossakin, mutta kaikkein mieluisimpia ovat johtaja **Martti Savelaisen** uskontotunnit.

Maria on muuttanut Karjalasta Ikaalisiin sisarensa luo. Hän hoitaa sisarensa pientä karjaa ja auttaa lankoa peltotöissä. Marian elämään on tullut uutta ja hämmen-

tävää. Maanviljelijä **Edvard Siukola** on alkanut käydä talossa. Hän katselee Mariaa hyväksyvin silmin, puhelee rauhalliseen tyyliin ja laittaa toisinaan leikkisän sanan joukkoon. Eräänä sunnuntaipäivänä mies pyytää Mariaa vaimokseen ja emännäksi taloonsa. Maria on epävarma. Hän kirjoittaa Katrille, hyväälle emännälleen Karjalaan. Katri neuvoo vastaamaan myöntävästi kosintaan. Hän nä-

kee tässä Jumalan hyvän johdatuksen.

Maria istuu Ikaalisten kirkossa ja katselee alttaritaulua, joka esittää Jeesuksen kirkastumista. Marialla on hyvä aviomies ja Jumala on siunannut heitä kolmella lapsella. Elämä omassa kodissa pitkien palvelusvuosien jälkeen tuntuu turvallisuudelta ja vapaalta, vaikka työtä on kyllä paljon. Mutta Maria kokee vieraantuneensa lapsuutensa ja nuoruutensa Vapahtajasta. Ajalliset asiat, tämän elämän huolet tahtovat täyttää mielen. Maria vaipuu polvilleen kirkon lattialle synnintunnustuksen aikana. Ehtoollispöydän päätöksiä pastori lausuu Raamatun sanat, jotka virvoittavat Mariaa: "Jos sydämemme syyttää meitä, niin Jumala on suurempi kuin meidän sydämemme ja tietää kaikki". Uuden voiman vahvistamana Maria lähtee jatkamaan vaellusta.

Sota ajoi Katrinkin pois Karjalasta. Aviomies oli kuollut ja haudattu Karjalan multtiin. Katri tulee tervehtimään Mariaa ja tutustumaan tämän perheeseen. Hän tuo jokaiselle lahjaksi kirjan. Maria saa **Liisa Vuorisen** kirjoittaman kirjan Kultaisia hetkiä. Se on koottu Vuorisen päiväkirjamerkinnoista Sairalan opiston oppilaana. Maria on ihastunut Katrin hienosta kirjavalinnasta. Heillä on paljon puhumista keskenään ja illalla lauletaan Siionin Kannelta, evankelisen herätysliikkeen laulukirjaa.

Elämä kuluu nopeasti. Mariasta on tullut toisten

huolenpitoa tarvitseva vanhus. Hän on muuttanut Ikaalisista Hausjärven Ryttylän kylään tyttärensä luo. Nyt on aikaa muistella menneitä, rukoilla pojan perheen ja tyttären puolesta. Marialla on ikävä Karjalaan, rakkaan Pyhäjärven rannoille. Ikaalisiin hän ei kaipaa, sillä hän tietää palaavansa sinne vielä takaisin. Hänen pieneksi kuihtunut ruumiinsa on silloin valkoisessa arkussa. Ja arkku lasketaan samaan hautaan, johon Edvard kauan sitten haudattiin.

Otan komeron hyllyltä koristellun, valkoisen esiliinan. Tämä on se esiliina, jonka äitini nuorena ompeli Sairalan opistossa Karjalassa. Katselen esiliinaa ja sovitan sitä eteeni. Äitini eli 97-vuotiaaksi. Oli varhaiskevään, pääsiäisen aika vuonna 1994, kun äitini muutti lopulliseen kotiinsa taivaassa. Äiti, siunattu on Sinun muistosi.

LAHJA SIUKOLA

Maria Siukola vanhuutensa päivinä Hausjärven Ryttylässä.

Itsenäisyyspäivän tunnelmia Tampereella 6.12.2013

Presidentinlinnan remontin vuoksi juhlittiin 96-vuotista itsenäistä Suomea Tampereella. Ennen juhlavastanottoa järjestettiin eri puolilla Suomea kunnia-käynnit sankarihautoilla. Tampereen Kansalaisjuhla-toimikunta ja Tampereen varuskunta järjestivät puolilta päivin kunniakäynnin ja seppeleenlaskun Kalevankankaan sankariristillä.

Tilaisuuden ohjelmasta mainittakoon:

Tampereen Työväenyhdistyksen Soittokunta esiintyi, johtajana **Tanja Karjalainen**. Pormestari **Anna-Kaisa Ikonen** piti puheen Isänmaalle. Mieskuoro Laulajat ja Mieskuoro Pirkanmiehet johtajana **Jukka Alander**, esittivät Heikki Klemetin: Oi kallis Suomenmaa ja Jean Sibeliuksen: Finlandia. Rukouksen piti rovasti **Esa Eerola**. Virsi 584: 1-3 Yleisö ja kuorot. Seppeleen lasku,

jonka jälkeen Soittokunta esitti Narvan marssin (trad.)

Seppelipartiot lähtivät Kaatuneiden vapaussoturihaudalle, Vakaumuksen puolesta kaatuneiden haudalle, Ruotsalaisen prikaatin muistokivelle ja Karjalaan jääneiden vainajien muistokivelle. Seppeleen sai myös Tammelassa sijaitseva Talvisodan henki-muistomerkki.

Ohimarssi oli Kalevan lukion ja Sampolan välisel-

lä katuosuudella. Satakunnan lennosto juhlisti tilaisuutta ylilennolla.

Välittömästi ohimarssin jälkeen paraatiin osallistuneet siirtyivät Kalevan kirkossa alkavaan Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelukseen, jossa Hiitola-juurinen pastori **Kristiina Hyppölä** saarnasi ja liturgina toimi pastori **Jukka Kuusisto**. Tilaisuutta juhlisti myös Suomen lippu kunniaavartioineen.

Marssirivistöä seurasi runsas väkijoukko.

Kalevankankaalla lepäävät kalleimman uhrin antaneet. Sankarihautojen rivistö on vaikuttava, taustalla sankariristi.

Menneiden sukupolvien uhrauksia unohtamatta on hyvä elää tätä päivää ja iloita Suomestamme.

Oli aika valmistautua aitiopaikalta televisiosta seuraamaan Tasavallan presidentin juhlavastanottoa. Saatiin ihailia pukuja selostuksineen.

Suomalaisten kirjailijoiden tekstit ja nuori kapellimestari **Santtu-Matias Rouvali**, suuri orkesteri, sekä upeat solistit ja lopuksi nuorten laulajien herkkä esitys tekivät juhlasta suoraan sydämeen käyvän.

PIRJO KIIALA

Suurperheiden elämäntapa päättyi sotaan, sukuyhteyttä vaalittiin evakossakin

Karjalaisen perheen ja eritoten naisten arjen sujumista sotavuosien aikana – ja jo ennen sitä – käsitteli perhe- ja sukuseminaarin esityksessään FT **Pirkko Sallinen-Gimpl**. Esitystään hän höysti valokuvin, jotka peilasivat aikakauden tapoja ja kulttuuria – perhekoosta vaatemuotiin.

Vielä 1920-luvulla Karjalassa oli jopa useiden kymmenien henkien ja eri sukupolvien suurperheitä, jotka muodostivat yhdessä toimivan kotitalouden. Esimerkkinä nähtiin Simpeleellä eläneen suurperheen potretti, jossa samaa huushollia asuivat vanhemmat ja neljä poikaa vaihtelevina lapsineen.

Suurperheessä niin ruoka- kuin rahatalous oli yhteinen. Työvuoroja jaettiin naisten kesken vaikkapa niin, että lapsen saanut nainen oli sisävuorossa laitta-

massa ruokaa ja hoitamas lapsia, eikä hänen tarvinnut käydä navetalla.

– Päätösvaltaa piti perheen vanhaisäntä tai -emäntä. Naisen korkein status ehkä oli, jos hänestä tuli leskiäiti ja suurperheen pää.

– Suurperhe-muoto lakkasi sotaan, ja perheitä oli jo ennen sitä jakaantunut pienempiin perheisiin.

Sukuyhteyttä vaalittiin evakossakin

Tosin evakkoaikoina ja sotien jälkeen uusilla asuinsijoilla saatettiin edelleen elää ns. ydinperheitä laajemmassa kotitaloudessa. Sallinen-Gimpl esittikin käsitteitä kolmen sukupolven perhe, laajentumaperhe ja moniosainen perherakenne.

– Evakkoon joutuminen vei perheitä hajalleen, kun sotaa lähdettiin pako. Koti veti kuitenkin yhteen, kun asioita saatiin järjesty-

mään. Sukutunne oli voimakas ja perheyhteys tiivistyi. Kun joku sai lapsen, rotinoille lähdettiin pitkien matkojen päähän toivottamaan suvun uuden jäsenen tervetulleeksi. Rinkelit ja piirakat pakattiin matkailukkuun ja matkustettiin toiselle puolelle maata.

Sukuloimassa käytiin muutenkin. Erään pienessä mökissä asuneen evakko-perheen tiluksilleen ottanut isäntä olikin tokaissut, ettei mökkiä miksiäkään majataloksi ole tarkoitettu.

Laajentumaperheissä perinne siirtyi

Kun perheen naimattomia poikia palasi sodasta, he saattoivat liittyä "laajentumaperheeseen" ennen oman puolison ja kodin hankkimista. Eikä ollut ihme, että perheessä elämänsä loppuun asti asuivat isovanhemmat tai naimat-

tomat sedät ja tädit.

– Heillä oli tärkeä merkitys perheen lapsille ja karjalaisen perinteen siirtämiselle, painotti Sallinen-Gimpl. Sota-aikana solmittiin avioliittoja, mutta sotavuodet laittoivat myös avioerotilastot nousuun.

Aikalaisvalokuvat esittelivät hääparien vaatemuotia. Sota-aikana asepuvut ja lotta-asut olivat tuttu näky myös kihla- ja vihkikuvissa. Sotaleskien keskuudessa suruharjojen käyttö jatkui. Ja lisää avioliittoja solmittiin, kun kotiutuminen uusille asuinsijoille alkoi.

Lapsien syntyvyys nousi, huippuvuodet olivat 1947-1948. Nyt nämä ns. suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Pirkko Sallinen-Gimpl'n uusin kirja on teos Karjalainen nainen.

Nuoruutta sodan varjossa – iloa ja surua

Perhe- ja sukuseminaarissa sota-ajan arkea lapsen silmin muisteltiin **Heljä Pulli** ja **Tyyne Viljakainen**.

Heljä Pulli täytti talvisodan aikana 15 vuotta ja lähti evakkoon Johanneksesta, Tyyne oli 13-vuotiaana Raudusta.

– Lapsiahan sitä siihen aikaan oltiin. Ja lapsi muistaa parhaiten ne tapahtumat, jotka katkaisivat arjen, Heljä Pulli huomautti.

Muisteluksiensa tukena Pullilla oli vuodesta 1937 asti pitämänsä päiväkirjan merkinnät. Talvisodan syynä 1939 hän kävi juna-työillä Koiviston yhteiskoulun viidettä luokkaa. Sota katkaisi koulunkäynnin, ja ensimmäinen evakkoreissu äidin kanssa suuntautui Kauhajoelle jo lokakuussa, missä isosisko toimi kansakoulunopettajana.

Kun olojen luultiin rauhoittuvan, perheen naiset palasivat takaisin Johannekseen, missä isä toimi Vaahdolan kylän kauppiana.

– Kun sitten 30.11. tuli ensimmäinen ilmahälytys, sitä mentiin pihalle töllistelemään. Kun ihmiset tuijottivat taivaalle, meidän koira Ressu nousi kellarin katolle, katseli mukana taivaalle ja haukkui kovasti. Koneet lensivät Viipuria pommittamaan.

Joulukuun kolmantena päivänä isä sai tutun taksimiehen kyytimään äidin ja tyttäret Haminaan. Heljä Pulli itkee vieläkin näkymää, kun hän taksin takalasta katsoi kotiaan viimeisen kerran. Raskaista muistoista huolimatta hän sanoo:

– Siitä olemme iloinneet, että talo poltettiin, ettei vie-

raitaa sinne mennyt.

– Talvisota elettiin mökissä Elimäellä ja toivottiin aina, ettei olisi kirkas ilma. Silloin pommikoneet eivät liikkuneet. Uudeksi vuodeksi isäkin saatiin käymään kotona.

Talvisodan jälkeisenä keväänä 1940 perhe asettui Tuusulan Jokelaan, mistä isä hankki kauppatalon. Jatkosodan aikana perhe ei enää palannut Karjalaan. Heljä Pulli jatkoi opiskeluaan Järvenpään yhteiskoulussa, mistä kirjoitti ylioppilaaksi kesäkuussa 1943. Sen jälkeen hän opiskeli kauppaopistossa Helsingissä. Siellä koetuksi tulivat pääkaupungin rajut pommitukset.

– Helmikuussa 1944 olin elokuvissa katsomassa filmiä "Herra ja ylhäisyys", kun tuli hälytys ja menimme Erottajan pommisuojaan. Sieltä kävelimme opiskelutoverini kanssa asunnolle Kruunuhakaan, kun tuli taas uusi hälytys. Otettiin vähän evästä mukaan ja mentiin talon kellariin, jossa ihmisiä istui kuin silliit suolassa. Alueelta hajosi paljon taloja, mutta meidän taloomme ei osunut.

Muistot säilyvät mielessä ja unissa

Heljä Pulli myöntää, että sotavuosien tapahtumat ovat tulleet hänen uniinsa. Tyyne Viljakainen, o.s. **Vanhanen**, sen sijaan sanoo, että häntä painajaiset eivät ole vaivanneet. Hyvässä muistissa kuitenkin kaikki asiat ovat, niin kipeät kuin rakkaat muistot.

Tyynen perhettä palasi jatkosodan aikana takaisin rajapitäjä Rautuun keväällä

1942.

– Raudusta oli hyvin vähän jäljellä, yli 90 prosenttia rakennuksista oli tuhoutunut. Meidän kylässä Potkelassa oli vain kolme taloa jäljellä, joitain latoja ja riihiä. Hankalaa oli järjestää karjalle majoitusta ja korusunavetoita tehtiin. Meille rakennettiin pian navetta, tallipuoli valmistui vasta 1943.

Ahtaudesta ja tilapäisistä majoitusrakennuksista kärsivät myös ihmiset.

– Meillä asui kymmenkunta henkilöä ja sotilaita lisäksi. Ihmiset tekivät saunarakennuksia, joissa oli kamari ja keittiö. Sotilaat rakensivat asevelitaloja leskille.

Tyyne Viljakainen kävi ennen Karjalaan paluuta rippikoulun Kangasniemellä ja kotiutui Rautuun 1943. Matkustuslupa tarvittiin ja kansanhuollolta lupa esimerkiksi kenkien hankkimiseen.

– Rakennustarpeetkin olivat ostokortilla.

Työtä oli paljon, kun miehet olivat sotatehtävissä.

– Meiltä oli kuusi poikaa rintamalla.

Maataloutta pyöritettiin "ukkojen, naisten ja lasten voimin".

– Sotilaita saatiin kyllä avuksi. Miehiä tarvittiinkin, kun heinille ei ollut latoja ja heinät piti koota suuriin kekoihin. Kesä 1943 oli onneksi lämmin ja sateita oli vähän. Talkoita tehtiin ja naapureita autettiin. Meillä oli sotilaiden paalausporukka, joka rakensi korsusaunan.

Sähkövalojen sijaan poltettiin karbidilamppuja, joi-

Kolmetoistavuotiaana talvisotaa pakoontähtenyt Tyyne Viljakainen palasi takaisin kotipitäjäänsä Rautuun, ja joutui sieltä toisen kerran evakkoon.

hin yritettiin hankkia kirasia, paloöljyä.

– Sitä tarvittiin, kun navetallekin piti päästä.

Tyyne Viljakainen summaa, että pääasiassa elämä oli arkista elämänmenoa. Joskus kuultiin tykkien jylä ja alueella liikkuvista desanteista varoiteltiin.

– Marjassa käytiin isomalla porukalla, kuten aikanaan paimenessa. Olen kuullut tapauksen, kun talon emäntä tarjosi desantille ruokaa ja sai sen jälkeen kuulan kalloonsa. Talon tytär pääsi pakenemaan ikkunasta.

Kesäkuinen 1944 lähtö nostaa kyöneleet hänenkin silmiinsä.

– Tätä se on karjalaisuus, nauraa ja itkee yhtä aikaa, tuumasi Viljakainen puheenvuoronsa päätteeksi:

– Tynkä-Suomessa on siten elämä mennyt, sanoo 87-vuotias rouva, joka on tehnyt useita kotiseutumat-

koja Rautuun ja todennäköisesti seuraavan taas ensi kesänä.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Evakkoäiti-muistomerkkihankkeen tuotto käytetään lyhentämättömänä.
Keräystilin numero: OKOYFIHH,
FI84 5789 5420 0253 68. Viite: 30009
Keräyslupa: Karjalan Liitto ry
Keruu aika: 2.11.2012-31.10.2014

Puolessa vuodessa lähes miljoona kiinnostunutta kaikkialta maailmasta: SA-kuvien avaaminen internetiin suuri kulttuuriteko

Vaikka suurta suosiota odotettiin, niin keväällä puolustusvoimien avaama Suomen sota-aikaisten 160 000 kuvan arkisto on melkoinen "jytty" koko maailman mittakaavassa. Marraskuuhun mennessä kuvapalvelussa on käyty kahta maata lukuun ottamatta; vain Kongosta ja Zairesta ei ole merkintöjä SA-kuvien hakupalvelussa.

– Pohjois-Koreastakin on merkintä, summasi komentajakapteeni **Pasi Leskinen** esitellessään kuvapalvelua Karjalatalolla 9. marraskuuta.

– Mikä muu suomalainen palvelu on näin paljon globaalisti kiinnostanut? Ei mikään!, hehkutti puolustusvoimien taholta asian projektipäällikkönä työskennellyt Leskinen – sukujuuriltaan Karjalan Suojärveltä.

– Puolen vuoden aikana SA-kuvissa on ollut kävijöitä 866 000, tästä määrästä puoli miljoonaa yksittäistä käyttäjää.

Kiinnostus yllätti ja on pysynyt yllä

Puolisen vuotta on siis kulunut siitä, kun Suomen Puolustusvoimat avasi kaikkien käyttöön ilmaisen kuvakokoelman SA-kuvia vuosilta 1939-1945 – talvisodan alusta Lapin sotaan.

Puolustusvoimien kuvakeskuksessa hanketta oli valmisteltu pitkään ja hiljaisuudessa, koska aihepiiriin ennakotiitiin isoa kiinnostusta ja palvelu haluttiin vai-

Komentajakapteeni Pasi Leskinen toimi puolustusvoimien taholta projektipäällikkönä, kun jätti-urakka, 160 000 SA-kuvan arkisto työstettiin internetiin kaiken kansan käyttöön.

mistella hyvin ja aukottomasti toimivaksi.

IT-alan yrityksen kanssa yhteistyössä rakennettu palvelu testattiin monelta kantilta ja vielä ennen julkistamista sitä yritettiin "kaataa" mm. tietokoneasioihin perehtyneiden varusmiesten avulla.

– Heidän testauksensa tuloksena arveltiin, että 200 kuvahakua sekunnissa riit-

tää. Laitoimme varmuuden vuoksi kapasiteetiksi 300 hakua sekunnissa, että homma varmasti toimisi.

Kun sitten SA-kuvien hakupalvelu juuri ennen kevään 2013 veteraanipäivää julkistettiin, edessä oli iso yllätys: ensimmäisen tunnin aikana sivustolle ilmaantui 250 000 kävijää, mikä tarkoitti 4318 latausta sekunnissa.

Vaikka tilanne ei silloin naurattanut, komentajakapteeni Leskinen tajusi pian syytä tyytyväisyyteen: kuinka huima kiinnostus asiaan oli ja millainen maailmanlaajuisesti ainutkertainen sotahistoriallinen teko oli saatu aikaiseksi.

Kaikkein raa'imat kuvat eivät ole esillä

Palvelun toiminta korjattiin seuraavan parin vuorokauden aikana, ja kävijämäärät ovat edelleen määrittävät. Ruuhkahuippujen lisäksi Leskinen summaa, että palvelussa vieraillee tuhatkunta käyttäjää päivittäin.

Suosiosta kertoo myös se, että ensimmäisen käynnin jälkeen 41 prosenttia on käynyt palvelussa uudelleen. Suurin käyttäjäryhmä ovat olleet haut Suomesta, 700 000, kakkosena Venäjä 45 000 ja kolmantena Ruotsi 25 000, neljäntenä Yhdysvallat 23 000. Kun tästä lähdetään muihin maihin, käyttäjälukuja jatkaa Saksa noin 7000 haulla.

SA-kuvien uudelleentuloon ja avaamisen kaille kansalle pohjusti kenraali, kansanedustaja **Olli Nepponen** vuonna 2009 saadessaan eduskunnassa rahoitusta hankkeelle. Kuvien, lasinegatiivien ja vanhojen filmien, digitointi tehtiin Mikkelissä, Helsingin yliopiston digitointi- ja konservointikeskukseen työllistettyjen henkilöiden avulla. Kuviin liittyvät TK-kuvaa-

jien tekstit tallennettiin myös tietokoneelle vapaaehtoisvoimin.

– Palaute on ollut pääosin kiittävää ja myönteistä. Kommentteja on tullut kuvatekstien ryssittelystä, mutta tekstit on kirjoitettu tarkasti sodanaikaisen kielteen mukaan mitään muuttamatta, toteaa Leskinen.

Jotta kuvien laatu olisi käyttäjäystävällinen, pari varusmiestä toimi tietokoneella parantamassa kuvien laatua. Toinen 18-vuotias ta kuitenkin halusi lopettaa urakan; hän koki osan sota-aikaisista kuvista liian ran-

koiksi. – Sen jälkeen pohdin, mitä kuvia voisin omien tyttärieni kanssa katsoa. Asiasta käytiin keskustelua, ja kaikkein raa'imat kuvat, noin 200 kappaletta, poistettiin julkisesta palvelusta. Nekin K18-kuvat ovat tarvittaessa tutkijoiden katseltavissa.

Karjalatalolla perhe- ja sukuseminaarissa vierailut komentajakapteeni Leskinen esitteli yleisölle myös SA-kuvapalvelun käytännön toimintaa ja käyttäjäehtoja:

– Ilmaista kaikille, kunhan toimitaan hyvien tapojen mukaan ja SA-lähde mainitaan.

Kuviin voi antaa palautetta

Sotien aikana tiedustelu- ja kuvapalvelu eivätkin voineet kovin tarkasti kirjata ylös kuvissa olevia joukko-osastoja tai kalus-

toa, ettei tietoa mahdollisesti kiinni joutuessa olisi mennyt vihollisen haltuun. Nyt internet-sivujen kautta kuviin voi antaa palautetta, eli tietoa kuka, mitä ja missä.

– Tässä kotiläksyä kaikille; palautetta todella toivotaan, kun vielä asioista muistavia on olemassa.

SA-kuvien palvelu on vain TK-kuvaajien materiaaleista koottu. Siihen ei oteta yksittäisten sotilaiden kuvaamia otoksia. Niitä voivat perikunnat halutessaan tarjota Sotamuseolle.

Pasi Leskinen muistuttaa, että SA-kuvien arkisto on myös loputon lähde tutkijoille.

Internetiin saatetun jättiurakan seuraajaksi on lisäksi suunnitelmia. Tulevaisuuden visioihin kuuluu useamman sotavuoden aihepiiriin liittyvien aineistojen yhdistäminen vapaaksi palveluksi: SA-kuviin liittyvää palautetta seuloaan, sota-aikaisia videoita eli uutisfilmejä työstetään internetkelpoisiksi, sotapäiväkirjoja digitoidaan, 75 000 ilmakuvan muokkausta tehdään. Miten kansalliskirjaston digitaalinen kirjasto (KDK) tulevaisuudessa toteutuu, jää nähtäväksi, kun rahoitusta ja monia muita asioita ratkotaan lähivuosina.

– Huikea visio, joka pyritään toteuttamaan, summaa Pasi Leskinen.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Seminaariin osallistui myös pyhäjärveläisiä. Etualalla lipunmyynnissä Kaarina Pärssinen, takana vas. Pirjo Kiiala, Markku Pärssinen ja Helga Mäkelä.

Linnoitustyöntekijöitä, mutta mistä kuva?

Tästä valokuvasta tehty lyijykynäpiirros tuli minulle perintönä ja on seiniäni kunniapaikalla. Olen nähnyt lapsena alkuperäisen kuvan, mutta tämä on skannattu kyläkirjasta. Laatu on huono, mutta siitä saanee selvän, jos joku osaa vastata kysymykseeni.

Missä kuva on otettu? Mikä talo on taustana?

Kesällä 1939 miehet olivat linnoitustöissä Kannaksella. Säräisniemen pitäjän (nyk. Vaala) miehet ovat olleet Sakolan Noitermaan sekä Pyhäjärven Enkkuan ja Yläjärven kylissä. Kuva lienee otettu työjakson päätyttyä, koska kaikilla on merkki rintapielessä.

Oman kyläkuntani miehet, jotka ovat kuvassa, olivat kotikulmiltani Oulujärven Alassalmen rannoilta.

Henkilöt vasemmalta **Antti Kämäräinen** 1895, **Lauri Karjalai-**

nen 1915, **Arvi Kilpeläinen** 1914-1939, **Tauno Virkkunen** 1919, **Johannes Karjalainen** 1918 ja **Väinö Kilpeläinen** 1918-1939.

Kilpeläisen veljekset olivat enojani ja kaatuivat

molemmat joulukuussa 1939 Suomussalmella. Muut olen nuorena tavannut ja tuntenut.

Vieläkö löytyy henkilöä, joka tunnistaa talon?

Asia ei ole minulle mitenkään tärkeä, mutta olen

utielias tietämään kaikki asiat.

ESA OJA
Oikotie 1 B 6
91700 Vaala

esa.oja@hotmail.com

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2014
Seija Lintula

Hyvää Joulua!
Helka ja Seppo Karppanen,
Valijoki

Hyvää Joulua seuran jäsenille
ja yhteistyötahoille!
Aetsän Karjalaseura

Hyvää joulua ja kaikkea hyvää vuodelle
2014 serkuille ja heidän perheilleen!
Tintti Lintula sekä
Petri ja Päivi Kuronen

Hyvää joulunaikaa ja
vuotta 2014 toivottaa
Esko Pulakka perheineen

Rauhallista Joulua ja Hyvää
Uutta Vuotta toivottaa
Yrjö S. Kaasalainen

Siunausrikasta Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
sukulaisille, ystäville ja tutuille!
Marjatta ja Antti Rantanen
Raumalta

Ystäville ja sukulaisille,
Pyhäjärvi-lehden lukijoille
Rauhallista Joulua!
toivottavat Kiikasta
Markku ja Eila Pärssinen

Kiitos kuluneesta vuodesta.
Rauhallista Joulua ja Onnea
vuodelle 2014
Pirjo Kiiala

Rauhallista joulua
ja Onnellista uutta
vuotta 2014

kaikille jäsenillemme,
ystävillemme ja
yhteistyö-
kumppaneillemme!

Kiitämme kaikesta
kuluneena vuonna!

Vpl. Pyhäjärvi-seura
ry

TILAA
PYHÄJÄRVI-LEHTI
omaksi, tai ystävälle
ja sukulaiselle
JOULULAHJAKSI!

Soita p. 040 730 2622
tai tilaa s-postitse

Huom; uudelle tilaajalle
nyt marraskuun ja joulukuun
lehdet kaupan päälle!

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari *Kaunisti Vpl Pyhäjärveä*, osat I ja II.
Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4.
Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset:
taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040
Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja.
Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi/kirjapuoti>

Karjalanmatkoja 2014

- 14.-17.2. Ystävänpäivä, Pyhäjärvi, Pietari
18.-21.4. Pääsiäinen, Pyhäjärvi, Hiitola, Kurkijoki
24.-28.5. Petroskoi, Karhunmäki,
Kontunpohja, Kivatsinputous
19.-22.6. Pyhäjärvi, Valamo, Rautu, Metsäpirtti
14.-17.7. Pyhäjärvi, Konevitsa, Käkisalmi
8.-11.8. Pyhäjärvi, Käkisalmi, Valamo

Kiitän asiakkaitani kuluneesta vuodesta.
Hyvää Joulua ja Onnekasta Uutta vuotta!

Heli Salminen
Naskalin Manun tyttö

Tilaa uusia Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adresseja

Adressit 10 euroa kappale + postituskulut.
Tilaukset: Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8 00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899 tai juhaniforsberg@gmail.com.

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon tammi-
kuun tarinatuokio on ke 8.1.2014 klo 13.30 Koulukatu
12, Tampere. Tervetuloa!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon tammikuun
kokous pidetään torstaina 09.01.2014 klo 13 alkaen
Lahdessa Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17.
Suunnitellaan vuoden toimintaa. Tervetuloa!

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontuu lau-
antaina 25.1.2014 Karjalatalolla Käpylänselä 1 Helsingis-
sä Sortavala-salissa. Vetoryhmä kokoontuu kello 12.00.
Kello 13.00-14.00 on varattu vapaaseen keskusteluun ja
sukutietojen vaihtoon. Varsinainen kokous on kello
14.00-17.00. Kokouksen järjestelyvastuu on Vpl. Pyhä-
järven edustajilla. Tervetuloa!

Pärssisen Sukuseura ry järjestää yhdessä Hannu Pu-
tuksen kanssa pilkkiretken Pyhäjärvelle ja Laatokalle 15.-
18.03.2014. Majoitumme Musakan Lomarantaan ja yri-
tämme käydä myös luonnonkauniilla Kuoppalammella.
Ilmoita kiinnostuksesi matkaan Antero Pärssiselle, Kivi-
niementie 424, 17120 Paimela, gsm 0505706575, sähkö-
posti: tero.parssi@phnet.fi. tammikuun 15. päivään men-
nessä. Toimintaohjeet ja yksityiskohtaiset tiedot matkasta
lähetetään ilmoittautuneille 20.01.2014 mennessä. - Hy-
vää joulun aikaa lehtemme lukijoille toivottaen Antero
Pärssinen

* Vpl. Pyhäjärvi- Säätiön

60-vuotishistoriikki.
136 sivua, runsaasti va-
lokuvia ja muisteluja niin
säätiön alkuaikojilta kuin
eri paikkakunnilla pide-
tyistä juhlista ja muista
pyhäjärveläisten tapahtu-
mista. Hinta 20 euroa +
postikulut.

* Reino O. Kukko ja
Kaarle Viika, Vpl. Py-
häjärvi v. 1989 ilmesty-
nyttä kuvateosta edelleen
saatavissa. Runsaan ku-
vamateriaalin lisäksi kir-
jassa on laaja historia-
osuus entisestä kotipitä-
jästämmekin sekä murre-
nasto selityksineen. Hin-
ta 25 euroa + postiku-
lut.

* Isännänviiri (suunnit-
telu Kaarle Viika) koko
45x400 cm. Hinta 75
euroa + postikulut

* Vpl. Pyhäjärvi
pöytästandaari (suun-
nittelu Kaarle Viika) jäl-
leen saatavana hinta 42
euroa + postikulut.

Tilaukset:
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Seuraava Pyhäjärvi-lehti ilmestyy tammikuussa.
Aineistot toimitukseen viimeistään
pe 10.1.2014. mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

VPL.PYHÄJÄRVI-
SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Marja
Härmä, Yrjö S. Kaasalai-
nen, Pirjo Kiiala, Esko Pu-
lakka, Markku Pärssinen ja
Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus
lyhentää ja muokata
lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja
osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja
Rautasemantie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilauhinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%